

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY OSIEK**

- CZĘŚĆ TEKSTOWA –

- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO-

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO UCHWAŁY NR.....
RADY GMINY OSIEK
Z DNIA.....

2019 r.

SPIS TREŚCI

ZESPÓŁ AUTORSKI	6
1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	7
1.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej	7
1.2. Koncepcja zagospodarowania	8
1.3. Zasady zagospodarowania przestrzennego.....	9
1.4. Audyt krajobrazowy	11
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	12
2.1. Kształtowanie struktury przestrzennego zagospodarowania gminy.....	12
2.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania w poszczególnych terenach funkcjonalnych	13
2.2.1. Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy wsi, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej z usługami oraz zabudowy zagrodowej.....	13
2.2.2. Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej z dopuszczeniem usług	14
2.2.3. Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej.....	16
2.2.4. Tereny rozwoju zabudowy przemysłowej, produkcyjnej i składowej.....	15
2.2.5. Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy letniskowej	16
2.2.6. Tereny rozwoju zabudowy letniskowej	17
2.2.7. Tereny kontynuacji i uzupełnień usług hotelowych i turystyki	17
2.2.8. Tereny rozwoju usług hotelowych i turystyki.....	18
2.2.9. Tereny lasów i dolesień	18
2.2.10. Tereny cmentarzy	19
2.2.11. Tereny wód powierzchniowych.....	20
2.2.12. Tereny rolnicze	20
2.3. Ograniczenia w zabudowie, w tym tereny wyłączone z zabudowy	21
3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK	21
3.1. Ogólne cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska	21

3.2. Elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody	24
3.2.1 Rezerwat Zdrójno	24
3.2.2 Rezerwat Krzywe Koło w Pętli Wdy	25
3.2.3 Rezerwat Czapli Wierch	25
3.2.4 Rezerwat Jezioro Udierz wraz z otuliną	26
3.2.5 Obszar Chronionego Krajobrazu Borów Tucholskich	26
3.2.6 Obszary Natura 2000.....	28
3.2.7 Pomniki przyrody	33
3.2.8 Korytarze ekologiczne	34
3.3. Ochrona wartości środowiska przyrodniczego	35
4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	40
4.1. Obiekty zabytkowe	41
4.1.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków	41
4.1.2. Obiekty proponowane do wpisania do rejestru zabytków	43
4.1.3. Obiekty ujęte w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków	44
4.2. Obiekty postulowane do ujęcia w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków i objęcia ochroną prawną	53
4.3. Zasady ochrony obiektów znajdujących się w Rejestrze Zabytków oraz proponowanych do objęcia ochroną prawną z mocy ustawy	54
4.4. Zasady ochrony obiektów znajdujących się w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków i postulowanych do ujęcia w ww. ewidencji.	58
4.5. Zasady ochrony w obrębie stref ochrony konserwatorskiej układów ruralistycznych wsi, wyznaczonych w Studium	61
4.5.1. Zasady ochrony w obrębie stref ochrony konserwatorskiej zabytkowej wsi Osiek	60
4.5.2. Zasady ochrony w obrębie stref ochrony konserwatorskiej zabytkowych wsi ujętych w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (GEZ/WEZ).....	66
4.5.3. .. Zasady ochrony w obrębie stref ochrony konserwatorskiej historycznych wsi z zespołami zabudowy, postulowanych do ujęcia w GEZ/WEZ i objęcia ochroną	71
4.6. Stanowiska archeologiczne.....	71
4.6.1. Kierunki ochrony stanowisk archeologicznych o własnej formie terenowej....	71
4.6.2. Kierunki ochrony płaskich stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków	72

4.6.3. Kierunki ochrony płaskich stanowisk archeologicznych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków	73
4.6.4. Strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych	74
4.7. Działania gminy na rzecz ochrony zasobów kulturowych	76
5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	78
5.1. Komunikacja drogowa.....	77
5.2. Gospodarka wodno-ściekowa	79
5.2.1. Zaopatrzenie w wodę.....	79
5.2.2. Odprowadzanie ścieków.....	81
5.3. Elektroenergetyka	80
5.4. Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych	82
5.5. Gazownictwo i ciepłownictwo	80
5.5.1. Gazownictwo	80
5.5.2. Ciepłownictwo.....	82
5.6. Telekomunikacja	81
5.7. Gospodarka odpadami.....	84
6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	83
7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1.....	86
8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	86
8.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	84
8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.....	84
8.3. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	87
8.4. Obszary przestrzeni publicznej	87
9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY	

WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	88
10. KIERUNKI ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	88
11. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	89
12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	91
13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. Z 2015 R. POZ. 2120).....	89
14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	89
14.1. Obszary zabudowane wymagające przekształceń i rehabilitacji	89
14.2. Obszary niezabudowane wymagające rekultywacji	92
15. OBSZARY ZDEGRADOWANE	92
16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.....	92
17. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE	92

ZESPÓŁ AUTORSKI

Zmiana studium opracowana przez:

ASPECTUS Sp. z o. o.

ul. Chełmińska 121, 86-300 Grudziądz

Zespół w składzie:

- główny projektant mgr Rafał Łucki;
- asystent projektanta:
 - inż. Janusz Piszewski;
- asystent prawny:
 - mgr Agata Piszewska;
- arch. krajobrazu:
 - inż. Rafał Młynek;
- problematyka ochrony środowiska:
 - mgr inż. Joanna Burchardt.

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Ważnym czynnikiem decydującym o kierunkach zmian w strukturze przestrzennej gminy jest środowisko przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe, aktualne zainwestowanie, komunikacja i infrastruktura techniczna. Są to elementy warunkujące dalszy rozwój przestrzenny gminy, który w znacznej mierze opiera się także na uwarunkowaniach społecznych i ekonomicznych przedmiotowego obszaru.

Głównym celem określenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenu jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny (np. zapewnienie prawidłowego funkcjonowania usług publicznych), gospodarczy (np. wprowadzanie nowych funkcji, rozwój przedsiębiorczości), rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium wyznacza kierunki zagospodarowania przestrzennego uwzględniając przy tym uwarunkowania przedmiotowego obszaru. Dokument określa lokalne zasady zagospodarowania przestrzeni gminy, jednak granice obszarów funkcjonalnych ściśle nie przesądzają o faktycznej zmianie przeznaczenia tych terenów i o ich zainwestowaniu. Dokładne określenie granic oraz funkcji zagospodarowania poszczególnych terenów powinny być określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium zawiera generalne zasady zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wytyczne, którymi należy kierować się w kreowaniu właściwej polityki przestrzennej. Ponadto zawiera nieobowiązkowe postulaty i sugestie, które warto wziąć pod uwagę w kształtowaniu ładu przestrzennego.

1.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej

Podstawą formułowania celów polityki przestrzennej są zidentyfikowane problemy w kategorii założeń polityki przestrzennej, szans i mocnych stron, zagrożeń i słabych stron. W wyznaczonych celach dąży się do stopniowej likwidacji zagrożeń i wykorzystania szans jakimi gmina dysponuje. Hierarchia celów odnosi się do całego obszaru gminy, z podziałem na wyróżnione działy polityki przestrzennej.

Najważniejsze założenia polityki przestrzennej w gminie to zrównoważony rozwój przy minimalizacji zagrożeń środowiska przyrodniczego. Nadrzędnym celem

rozwoju przestrzennego gminy jest ochrona wartości przyrodniczych oraz zachowanie równowagi ekologicznej, a więc kształtowanie optymalnej struktury użytkowania i ładu przestrzennego gminy.

W wyniku przeprowadzonej analizy uwarunkowań wyodrębniono podstawowe kierunki polityki przestrzennej:

- ochrona istniejących zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz poprawa jego stanu;
- wyznaczenie terenów pod nową zabudowę;
- rozwój gospodarczy poprzez wskazanie potencjalnych terenów inwestycyjnych;
- dalszy rozwój usług z zakresu obsługi ludności;
- rozwój rolnictwa ekologicznego i leśnictwa;
- zwiększenie atrakcyjności turystyczno – wypoczynkowej gminy i upowszechnianie jej walorów przyrodniczo – krajobrazowych;
- dalsza rozbudowa i budowa nowej infrastruktury technicznej, w szczególności w zakresie systemu gospodarki wodno – ściekowej.

1.2. Koncepcja zagospodarowania

Głównym celem zagospodarowania przestrzennego gminy jest tworzenie warunków przestrzennych podnoszących konkurencyjność oraz atrakcyjność gminy, zapewniających poprawę warunków życia jej mieszkańców, przy zachowaniu równowagi między aktywnością ekonomiczną, gospodarczą, społeczną, oraz środowiskiem przyrodniczym i kulturowym. Wzmocnienie potencjału gminy zamierza się uzyskać przez właściwe ukształtowanie sieci osadniczej.

Miejscowość Osiek stanowi główny ośrodek administracyjny gminy (siedzibę władz gminy) i posiada największe predyspozycje dla dalszego rozwoju osadnictwa. Osiek stanowi obszar w znacznym stopniu zurbanizowany (obszar zwartej zabudowy wsi) i skupia na swym obszarze najważniejsze ośrodki obsługi mieszkańców gminy. Co istotne posiada także odpowiednią infrastrukturę techniczną (uzbrojenie terenu) niezbędną dla rozwoju nowej zabudowy. W przyszłych latach należy utrzymać i dążyć do wzbogacenia wiodącej funkcji osadniczo-usługowej Osieka.

Miejscowość Wycinki oraz Kasparus ze względu na zwarty charakter zabudowy również posiadają odpowiednie uwarunkowania do rozwoju osadnictwa. Osiek oraz Kasparus posiadają ponadto wysokie walory kulturowe.

Ze względu na nieprzeciętne walory przyrodnicze, gmina Osiek posiada predyspozycje do rozwoju zabudowy rekreacyjnej oraz usługowo-turystycznej. W tym

aspekcie szczególne predyspozycje wykazują takie miejscowości jak: Wycinki, Radogoszcz, Skórzenno, Skrzynia, Głuche, Wierzbiny.

W aspekcie środowiskowym należy dążyć do ukształtowania systemu ekologicznego gminy poprzez dotrzymanie standardów jakości środowiska. Ukształtowany system ekologiczny zawiera obszary o randze ponadlokalnej i lokalnej. Przenika całą przestrzeń gminy i jest powiązany z podobnymi terenami w jego otoczeniu. Tworzą go obszary objęte ochroną, kompleksy lasów, wody, korytarze ekologiczne, umożliwiające migracje roślin i zwierząt. System taki pozwoli na zachowanie bioróżnorodności gminy, zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów biologicznych.

W odniesieniu do systemów infrastruktury technicznej należy dążyć do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności gminy dla inwestorów z zewnątrz. Powiązania zewnętrzne gminy umożliwi droga wojewódzka nr 214 oraz drogi powiatowe. Wewnętrzny układ komunikacyjny opierać się będzie o sieć dróg gminnych. Modernizacja dróg poprawi komfort, bezpieczeństwo przejazdu i sprzyjać będzie społecznej oraz gospodarczej integracji. Ułatwi połączenie gminy z ośrodkami subregionalnymi i regionalnymi, a także z innymi gminnymi.

Podsumowując, zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy na lata 2015-2022: *„Osiek będzie zdominowany przez turystykę i agroturystykę. Gmina będzie dysponowała bogatą i na wysokim poziomie ofertą usług turystycznych opartą na rozwiniętej bazie materialnej obejmującej: kąpieliska, campingi, pola biwakowe, wypożyczalnie sprzętu, infrastrukturę dla turystyki kwalifikowanej, itd. Głównym źródłem utrzymania ludności będzie praca pozarolnicza. Rozwijać się będzie: turystyka, handel, drobna wytwórczość, usługi, zwłaszcza turystyczne (włącznie z agroturystyką), rzemiosło, przetwórstwo rolno-spożywcze, drobny przemysł, w tym drzewny. Gmina promować będzie swój wizerunek poprzez eksponowanie walorów turystycznych i przyrodniczych, w tym czyste nieskażone środowisko naturalne”.*

1.3. Zasady zagospodarowania przestrzennego

Zasady zagospodarowania przestrzennego dotyczą sfery osadnictwa, rolnictwa, rekreacyjnej i przyrodniczej. Dla poszczególnych stref określono następujące zasady działania:

- w sferze osadnictwa:
 - kanalizacja terenów o zwartej zabudowie,
 - budowa struktury gminnych dróg dojazdowych o normatywnych parametrach,

- kontynuacja i uzupełnienia istniejącej zabudowy – obejmuje tereny zainwestowane wraz z rezerwami przestrzennymi, które umożliwiają dalszy rozwój zabudowy poprzez kontynuację dotychczasowej struktury urbanistycznej,
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy;
- w sferze rolnictwa:
 - prowadzenie zabiegów przeciwoerozyjnych na gruntach ornych (zapobieganie przed erozją wodną i wietrzną) przede wszystkim przez wprowadzanie zadrzewień śródpolnych,
 - wprowadzanie zalesień na gruntach ornych klas V i VI oraz nieużytkach (piaski lotne, nieczynne wyrobiska i wysypiska), które docelowo powiększać powinny istniejący system ciągów ekologicznych np. w postaci zadrzewień śródpolnych,
 - wprowadzanie zadrzewień pełniących ważną funkcję w ochronie ekosystemów rolnych. Są to zadrzewienia przydrożne, przywodne, pasmowe, kępowe. Modyfikują one mikroklimat przyległych pól, zmieniając bilans cieplny i wodny krajobrazu, ograniczają migrację związków chemicznych na drodze erozji wodnej i wietrznej, ograniczają zanieczyszczenia wód gruntowych,
 - na gruntach o wysokiej przydatności rolniczej prowadzenie intensywnej gospodarki rolnej,
 - możliwość rozbudowy i przebudowy istniejących zagród oraz wymiany zabudowy mieszkaniowej w zagrodach,
 - lokalizacja nowych zagród;
- w sferze turystyczno – wypoczynkowej:
 - rozwój agroturystyki,
 - rozwój turystyki krajoznawczej,
 - rozwój turystyki aktywnej związanej z licznymi jeziorami (sporty wodne, żeglarstwo, wędkarstwo);
- w sferze przyrodniczej:
 - respektowania przepisów odnoszących się do sposobu użytkowania istniejących terenów i obiektów chronionych,
 - eliminacja istniejących źródeł zagrożeń czystości wód powierzchniowych i podziemnych w celu doprowadzenia ich czystości do II klasy,
 - wprowadzenie zakazu likwidacji rowów melioracyjnych, bieżącej konserwacji, wprowadzenia dolesień,

- pielęgnacja istniejących elementów zieleni oraz wprowadzenie nowych rodzimych elementów zieleni zwłaszcza zadrzewień i zakrzewień śródpolnych (pasy i szpalery drzew oraz krzewów).

W procesie zagospodarowania przestrzeni winno się dożyć do osiągnięcia ładu przestrzennego, czyli kształtowanie przestrzeni jako harmonijnej całości, uwzględniającej w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania: funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Założenie to winno być spełnione poprzez:

- 1) zahamowanie procesu rozlewania się zabudowy poza ukształtowane struktury i fragmentacja przestrzeni;
- 2) ograniczenie przeznaczenia terenów mieszkaniowych położonych poza zasięgiem istniejących sieciowych systemów infrastruktury technicznej zapewniającej ochronę środowiska i w obszarach niemożliwych do objęcia takimi systemami;
- 3) rozwój osadnictwa sprzyjający wzrostowi transportochłonności sieci osadniczej związanej z realizacją codziennych potrzeb;
- 4) rozwinięcie systemów transportu zbiorowego;
- 5) wzrost udziału terenów zieleni, stanowiących przeciwwagę dla intensywnego zagospodarowania związanego z działalnością człowieka oraz służących codziennej rekreacji w nowych oraz przekształcanych strukturach osadniczych;
- 6) wzrost dostępu do usług publicznych;
- 7) wprowadzanie i rozwój funkcji mieszkaniowej w lokalizacjach obarczonych ograniczeniami związanymi z sąsiedztwem konfliktowych funkcji lub niekorzystnymi uwarunkowaniami środowiskowymi,
- 8) unikanie pasmowego rozwoju zabudowy wzdłuż głównych, tranzytowych ciągów komunikacyjnych;
- 9) przeciwdziałanie niekontrolowanemu przyrostowi zagospodarowania.

1.4. Audyt krajobrazowy

Dla obszaru gminy Osiek nie opracowano audytu krajobrazowego w związku z czym nie wprowadza się kierunków zmian wynikających z jego ustaleń.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

2.1. Kształtowanie struktury przestrzennego zagospodarowania gminy

W wyniku analizy uwarunkowań wyodrębniono następujące funkcje terenów:

- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy wsi, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej z usługami oraz zabudowy zagrodowej;
- tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej z dopuszczeniem usług;
- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej;
- tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej;
- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy letniskowej;
- tereny rozwoju zabudowy letniskowej;
- tereny kontynuacji i uzupełnień usług kultury, hotelowych i turystyki i sportu;
- tereny rozwoju usług kultury, hotelowych, turystyki i sportu;
- tereny lasów i dolesień;
- tereny cmentarzy;
- tereny wód powierzchniowych;
- tereny rolnicze.

W procesie kształtowania wysokiej jakości środowiska mieszkaniowego uwzględnić następujące uwarunkowania urbanistyczno-architektoniczne:

- ✓ projektowanej zabudowie zapewnić wysokie walory funkcjonalne i estetyczne;
- ✓ jednostkom funkcjonalnym zapewnić dobre ekologicznie warunki życia, w tym przede wszystkim: odpowiednie warunki nasłonecznienia, przewietrzania, a także zagospodarowania wód opadowych i roztopowych;
- ✓ uwzględnić zieloną infrastrukturę, zarówno w kontekście walorów kompozycyjno-użytkowych osiedlowych przestrzeni publicznych, jak i odporności na zjawiska klimatyczne (np. „wyspa ciepła”, zagrożenie powodziowe związane z nadmiernym
- ✓ uszczelnić istniejące obszary zurbanizowane sprzyjające kształtowaniu zwartej i energooszczędnej zabudowy;

- ✓ zadbać o właściwy rozwój mobilności pieszej i rowerowej;
- ✓ uwzględnić zasady projektowania uniwersalnego, odpowiadającego na potrzeby wszystkich użytkowników, w tym osób o ograniczonej mobilności i percepcji.

W zakresie wzmocnienie atrakcyjności turystycznej gminy i regionu oraz harmonijnego kształtowania zagospodarowania rekreacyjnego i wypoczynkowego uwzględnić następujące zasady:

- ✓ uzależnić rozwój nowych terenów budownictwa letniskowego od ich wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska;
- ✓ uwzględnić naturalne właściwości terenu i ograniczanie negatywnego oddziaływania zagospodarowania rekreacyjnego i jego następstw na zasoby przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe;
- ✓ tam, gdzie nie uniemożliwiają tego warunki naturalne, zapewnienie dostępności strefy brzegowej zbiorników wodnych wykorzystywanych turystycznie, poprzez traktowanie jej jako przestrzeni publicznej, wolnej od trwałego zainwestowania, niebędącego urządzeniami rekreacji;
- ✓ unikać zainwestowania przeciwległych brzegów jezior;
- ✓ unikać zainwestowania na osiach widokowych i innych eksponowanych punktach w krajobrazie;
- ✓ chronić atrakcyjne formy krajobrazowe przed zainwestowaniem,
- ✓ zapewnić wizualno-akustycznych strefy buforowe między jednostkami zainwestowania rekreacyjnego;
- ✓ udostępniać turystyczne cenne struktur przyrodniczych (tam, gdzie to nie koliduje z celami ochrony przyrody) przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury o charakterze informacyjno-edukacyjnym.

2.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania w poszczególnych terenach funkcjonalnych

2.2.1 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy wsi, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej z usługami oraz zabudowy zagrodowej

Obejmują zwarte zabudowy miejscowości położonych na terenie gminy, tj. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych, zagrodowej. Studium przewiduje na tych terenach kontynuację i uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej oraz

usług publicznych i ewentualnej rozbudowy istniejącej zabudowy zagrodowej. Dla tych obszarów przewiduje się następujące zasady zabudowy i zagospodarowania:

- jako funkcję wiodącą zakłada się zabudowę mieszkaniową, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego;
- przyjmuje się rodzaj zabudowy wolnostojącej i bliźniaczej. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zalesienia;
- na terenie strefy mieszkaniowo-usługowej postuluje się lokalizowanie rzemiosła produkcyjnego, mikro i małych przedsiębiorstw, które zaspokoją potrzeby mieszkańców, stworzą nowe miejsca pracy i przyczynią się do wzrostu konkurencyjności tych obszarów;
- przy zmianach użytkowania terenów i wprowadzaniu nowej zabudowy, należy szczególnie dbać o ład przestrzenny i intensyfikować zabudowę, tak aby tworzyła spójne i harmonijne układy urbanistyczne;
- na obszarze gminy, zaleca się wprowadzenie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnych (około 60% powierzchni działki budowlanej) oraz właściwie zagospodarowywać obszary przestrzeni publicznej poprzez utworzenie miejsc rozrywki, placów zabaw, ogólnie dostępnych miejsc przeznaczonych do zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy.

2.2.2 Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej z dopuszczeniem usług

Dla terenów rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej przyjmuje się następujące ustalenia:

- jako funkcję wiodącą ustala się zabudowę mieszkaniową, zabudowa usługowa powinna stanowić jej uzupełnienie i nie powinna przekraczać 30% powierzchni zabudowy na danej działce budowlanej), przy czym wobec ww. terenów obowiązują ograniczenia wynikające z ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego;
- preferuje się rodzaj zabudowy wolnostojącej;
- przyjmuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, nie powinien zajmować więcej niż 20% powierzchni działki budowlanej, natomiast pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną 30% powierzchni działki budowlanej;

- przyjmuje się udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 60% powierzchni działki budowlanej dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz 50% powierzchni działki budowlanej dla zabudowy wielorodzinnej,
- drogi dojazdowe powinny spełniać parametry dróg publicznych.

2.2.3 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej

Przewiduje się kontynuację i uzupełnienia dla istniejącej zabudowy. Dla terenów zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej przyjmuje się następujące zasady zabudowy i zagospodarowania:

- kontynuacja istniejącej zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego;
- wprowadzenie na granicach terenów o różnym przeznaczeniu zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji;
- możliwość rozbudowy lub adaptacji istniejącej zabudowy;
- przyjmuje się maksymalną powierzchnię zabudowy nie większą niż 40% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 30% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się minimalną liczbę miejsc parkingowych zgodnie z charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi oraz normatywnych parametrach;
- drogi dojazdowe powinny spełniać parametry dróg publicznych;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja i lokalizacja obiektów na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się lokalizację inwestycji z zakresu produkcji energii z odnawialnych źródeł o mocy nie przekraczającej 100 kW.

2.2.4 Tereny rozwoju zabudowy przemysłowej, produkcyjnej i składowej

Dla terenów rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej przyjmuje się następujące ustalenia:

- rozwój zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego;
- lokalizację nowych zakładów produkcyjnych z zachowaniem istniejących uwarunkowań fizjograficznych, pod warunkiem stosowania rozwiązań technicznych minimalizujących ujemne skutki prowadzonej działalności na środowisko;
- wprowadzenie na granicach terenów o różnym przeznaczeniu zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji;
- możliwość rozbudowy lub adaptacji istniejącej zabudowy;
- przyjmuje się maksymalną powierzchnię zabudowy nie większą niż 60% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 30% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się minimalną liczbę miejsc parkingowych zgodnie z charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi oraz normatywnych parametrach;
- drogi dojazdowe powinny spełniać parametry dróg publicznych;
- dopuszcza się lokalizację inwestycji z zakresu produkcji energii z odnawialnych źródeł o mocy nie przekraczającej 100 kW.

2.2.5 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy letniskowej

Zakłada się kontynuację i uzupełnienia istniejącej zabudowy. Obejmują istniejące budynki rekreacji indywidualnej. Poza istniejącymi budynkami rekreacyjnymi dopuszcza się obiekty sportu, turystyki, które wzbogacą i uatrakcyjnią warunki pobytu na tym terenie. Należy odpowiednio zagospodarować przestrzeń wokół jezior z uwzględnieniem potrzeb rekreacji i jednoczesnym zabezpieczeniem odpowiedniej infrastruktury (kąpieliska, pola biwakowe, pomosty itp.). Ponadto powinno się chronić środowisko przyrodnicze poprzez racjonalne zagospodarowanie przestrzeni terenu funkcjonalnego oraz odpowiednie uzbrojenie terenu przed realizacją nowych inwestycji oraz uwzględniać ograniczenia, wynikające z ochrony środowiska kulturowego. Projektowana zabudowa powinna charakteryzować się wysokimi walorami estetycznymi i harmonizować z otoczeniem poprzez nawiązanie do lokalnej historycznej tradycji budowlanej i odpowiednie zagospodarowanie terenów biologicznie czynnych, wykorzystywanie naturalnych materiałów budowlanych m.in. kamień, drewno, a także wkomponowywanie obiektów kubaturowych w istniejącą zieleń leśną i zadrzewienia przy zachowaniu przepisów przeciwpożarowych.

Dla tych obszarów przewiduje się następujące zasady zabudowy i zagospodarowania:

- przyjmuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien być większy niż 15% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 60% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem).

2.2.6 Tereny rozwoju zabudowy letniskowej

Dla terenów rozwoju zabudowy letniskowej przyjmuje się następujące ustalenia:

- rozwój zabudowy letniskowej, w tym budynków rekreacji indywidualnej, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego;
- przyjmuje się maksymalną powierzchnię zabudowy nie większą niż 15% powierzchni działki budowlanej;
- udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie nie mniejszym niż 60% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem);
- drogi dojazdowe powinny spełniać parametry dróg publicznych.

2.2.7 Tereny kontynuacji i uzupełnień usług kultury, hotelowych, turystyki i sportu

Zakłada się kontynuację i uzupełnienia istniejącej zabudowy, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego. Obejmują istniejące ośrodki wczasowe, wczasowo-sanatoryjne, hotele i pensjonaty a także zabudowę mieszkaniową. Poza istniejącymi budynkami dopuszcza się obiekty sportu, które wzbogacą i uatrakcyjnią warunki pobytu na tym terenie. Dopuszcza się uzupełnianie i przekształcanie istniejącej zabudowy w funkcje związane z obsługą ruchu turystycznego. Dla tych obszarów przewiduje się następujące zasady zabudowy i zagospodarowania:

- przyjmuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien być większy niż 40% powierzchni działki budowlanej;

- przyjmuje się udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 50% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem).

2.2.8 Tereny rozwoju usług kultury, hotelowych, turystyki i sportu

Dla terenów rozwoju usług hotelowych i turystyki przyjmuje się następujące ustalenia:

- rozwój zabudowy rekreacji zbiorowej – ośrodków wczasowych, wczasowo-sanatoryjnych, hoteli i pensjonatów, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego;
- dopuszcza się lokalizację obiektów sportu, które wzbogacą i uatrakcyjnią warunki pobytu, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego;
- proponuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien być większy niż 40% powierzchni działki budowlanej;
- udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie nie mniejszym niż 60% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem);
- drogi dojazdowe powinny spełniać parametry dróg publicznych;
- zakaz lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

2.2.9 Tereny lasów i dolesień

Obejmują istniejące kompleksy leśne i projektowane dolesienia, których zasady zagospodarowania są określane poprzez plany urządzania lasów i operaty urzędniowe lasu. Z uwagi na leśny sposób użytkowania gruntów obowiązuje zakaz zabudowy poza budynkami i obiektami służącymi gospodarce leśnej. W przypadku lokalizacji strategicznych inwestycji gminnych przemawiających za zmianą przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dopuszcza się zmianę takiego przeznaczenia po uzyskaniu stosownej zgody kompetentnych organów na etapie sporządzenia planu miejscowego. Obowiązują następujące ustalenia:

- obowiązuje pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu z jednoczesnym dopuszczeniem wprowadzenia zagospodarowania rekreacyjnego tj. leśne ścieżki przyrodnicze, trasy rowerowe, urządzenia turystyczne, itp.;

- dopuszcza się wydzielenie z użytkowania leśnego i przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne po uzyskaniu stosownej zgody kompetentnych organów na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej, w tym dróg;
- gospodarowanie terenami musi być podporządkowane priorytetowi ochrony siedlisk i gatunków oraz zgodne z przepisami odrębnymi;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji założeń, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację cennych historycznie obiektów;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, lokalizacja obiektów obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami odrębnymi.

2.2.10 Tereny cmentarzy

Obejmują zarówno cmentarze czynne i nieczynne. Na terenach cmentarzy obowiązują następujące ustalenia:

- zabronione jest sytuowanie wszelkich obiektów budowlanych i urządzeń tymczasowych, które nie są ściśle związane lub kolidują z planowaną podstawową funkcją terenu;
- przyjmuje się dostosować realizowane elementy zagospodarowania skalą, jakością i charakterem do pełnionych funkcji, krajobrazu, architektury istniejącego i planowanego otoczenia;
- dopuszcza się zabudowę związaną z podstawową funkcją terenu (kaplice) oraz związanych z funkcją komunikacyjną (schody, ścieżki), a także ogrodzenia;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację obiektów architektury cmentarnej;
- dla cmentarzy czynnych obowiązek utrzymania stref sanitarnych i obowiązujących w niej zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi.

2.2.11 Tereny wód powierzchniowych

Obowiązuje zakaz zabudowy poza obiektami i urządzeniami służącymi gospodarce wodnej. W obrębie linii brzegowej jezior, które są wykorzystywane na cele turystyczne i rekreacyjne dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń służących obsłudze ruchu turystycznego (plaż, pomostów, urządzeń wodnych itp.). Przy realizacji w/w inwestycji należy uwzględnić zasady ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego.

2.2.12 Tereny rolnicze

Dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy siedliskowej, a w uzasadnionych przypadkach budynków usługowych i produkcyjnych, która będą stanowić uzupełnienie istniejącej zabudowy zagrodowej zgodnie z ustaleniami dla tych obszarów funkcjonalnych. Możliwa jest realizacja nowej dodatkowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w istniejących zagrodach rolnych zgodnie z ustaleniami dla tych obszarów funkcjonalnych. Należy dążyć do podnoszenia poziomu organizacji produkcji rolnej oraz rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach niskotowarowych. Dopuszcza się realizację stawów rekreacyjnych i hodowlanych. **Dla terenu obejmującego ruiny zamku krzyżackiego w miejscowości Osiek położonego w terenach rolnych dopuszcza się przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jako tereny zieleni urządzonej,** z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego.

W terenach rolnych dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 kW.

2.3. Ograniczenia w zabudowie, w tym tereny wyłączone z zabudowy

Wskazano następujące ograniczenia i zakazy w lokalizacji zabudowy:

- przy opracowaniu projektów budowlanych należy uwzględnić istniejącą infrastrukturę telekomunikacyjną nadziemną i podziemną, od której należy zachować odległości zgodne z obowiązującymi normami;
- wskazuje się ograniczenia dla terenów dolin rzecznych, strumieni, jezior i korytarzy ekologicznych położonych w obszarach chronionego krajobrazu i parkach krajobrazowych – możliwość zabudowy w odległości nie mniejszej niż 100 m od jezior, cieków wodnych itp.;
- obowiązują zakazy i ograniczenia zabudowy na terenach szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z przepisami odrębnymi;

- z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe obowiązuje linia zabudowy od ściany lasu wynikająca z przepisów odrębnych;
- w obszarze chronionego krajobrazu w pasie 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych zabronione jest lokalizowanie obiektów budowlanych (z wyjątkami dla urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej, rolnej lub rybackiej) – zgodnie z przepisami odrębnymi.
- ustala się zakaz zabudowy na terenie stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków — osady z okresu wczesnego średniowiecza położonej w miejscowości Osiek (wpisanej do rejestru zabytków pod nr 144/A, przeniesionej do nowej księgi rejestru pod nr C-182) oraz na terenie stanowiska archeologicznego o własnej formie terenowej — ruin zamku krzyżackiego w miejscowości Osiek.

Ponadto na terenie gminy Osiek do obszarów wyłączonych z zabudowy zaliczono:

- lasy, z wyłączeniem obszarów określonych w dalszej części studium;
- tereny wód powierzchniowych;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Wdy;
- tereny cmentarzy – obejmują zarówno cmentarze czynne i nieczynne,
- ruiny zamku krzyżackiego w miejscowości Osiek,
- obszary położone na terenie zabytkowej wsi Osiek, wpisanej do rejestru zabytków pod nr 1085/A, granicach strefy ochrony ekspozycji „E2” – wyłączenia z zabudowy.

Na terenie gminy Osiek ustalono także obszary, nie predestynowane do zabudowy, z ograniczeniami w przypadku jej wprowadzania. Ww. obszary obejmują otoczenie zabytkowych i historycznych układów ruralistycznych wsi i zespołów zabudowy o wartościach kulturowych, a zawierają się w obrębie strefy ochrony ekspozycji i otoczenia oraz ochrony krajobrazu układów ruralistycznych. W obrębie ww. strefy obowiązują określone zasady ochrony i ograniczenia, przedstawione w dalszej części studium.

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

3.1. Ogólne cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska

Głównym kierunkiem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego i kulturowego jest ich ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie.

Ogół tych działań będzie korzystnie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców, a poprzez zwiększenie ogólnej atrakcyjności turystycznej gminy przyspieszy rozwój aktywności związanych z obsługą ruchu turystycznego.

Jako podstawowy cel ekologiczny na obszarze gminy Osiek przyjmuje się ochronę i kształtowanie środowiska przyrodniczego w celu poprawy jakości życia mieszkańców oraz zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarczego gminy.

Do celów i priorytetowych działań ekologicznych zaliczono:

1) zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego:

- ochrona powietrza:
 - termomodernizacja obiektów w celu oszczędności energii cieplnej,
 - modernizacja lub wymiana istniejących źródeł ciepła opalanych paliwem stałym na nowoczesne kotły opalane paliwem gazowym, płynnym lub biomasą;
- ochrona przed hałasem:
 - przebudowa istniejących dróg,
 - remonty dróg gminnych, powiatowych i drogi wojewódzkiej,
 - budowa ciągów pieszo – rowerowych;
- ochrona powierzchni ziemi:
 - prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi,
 - rozpoznawanie i pozyskiwanie kopalin zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - sukcesywna rekultywacja terenów poeksploatacyjnych,
 - monitorowanie stanu środowiska;

2) właściwa gospodarka wodno – ściekowa w celu ochrony wód:

- właściwa gospodarka ściekowa:
 - budowa, rozbudowa, modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej w wyznaczonym obszarze aglomeracji ściekowej (wsie Osiek i Wycinki),
 - budowa przydomowych i przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie;
- zaopatrzenie w wodę:
 - rozbudowa sieci wodociągowej,
 - sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej,

- modernizacja i renowacja ujęć i stacji uzdatniania wody zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - właściwa gospodarka wodna:
 - regulacja i konserwacja rzek,
 - inwentaryzacja, odbudowa oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji,
 - wdrażanie programu redukcji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł rolniczych;
- 3) rozwój obszarów zalesionych:
- ochrona zasobów przyrody:
 - nadzór nad gospodarką leśną,
 - zalesianie gruntów rolnych,
 - prowadzenie zalesienia równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów,
 - bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych;
- 4) gospodarka odpadami i zmniejszenie zagrożenia ekologicznego:
- gospodarka odpadami:
 - prowadzenie działalności edukacyjnej,
 - dofinansowanie usuwania azbestu,
 - zmniejszenie zagrożenia ekologicznego
 - zwiększenie bezpieczeństwa przewozów substancji niebezpiecznych przez kontrole przewozów i stanu technicznego,
 - realizacja programu bezpieczeństwa powodziowego,
 - preferowanie niekonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych;
- 5) edukacja ekologiczna:
- propagowanie modelu trwałego i zrównoważonego rozwoju,
 - promocja własnych działań i inicjatyw proekologicznych o charakterze cyklicznym: organizowanie konkursów ekologicznych dla szkół, sołectw i mieszkańców gminy,
 - rozwój zagospodarowania edukacyjnego i turystycznego obszarów leśnych (ścieżki edukacyjne, szlaki, tablice informacyjne itp.),
 - wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy i lokalne organizacje pozarządowe, wspieranie szkolnych kół zainteresowań, konkursów ekologicznych,

- wspieranie działań stowarzyszeń w zakresie edukacji ekologicznej;
- 6) gospodarczy i rolniczy rozwój regionu z zachowaniem zasad trwałego rozwoju:
- rozwój rolnictwa ekologicznego – promowanie rolnictwa ekologicznego,
 - wdrażanie programów rolno – środowiskowych,
 - rozwój bazy agroturystycznej,
 - monitoring ruchu turystycznego,
 - bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych poprzez właściwą politykę gospodarki przestrzennej.

3.2. Elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody

W granicach Gminy Osiek znajdują się następujące tereny (lub ich fragmenty) objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.):

- **Rezerwaty:**
 - Rezerwat Zdrójno,
 - Rezerwat Krzywe Koło w Pętli Wdy,
 - Rezerwat Czapli Wierch,
 - Rezerwat Jezioro Udzierz wraz z otuliną,
- **Obszar Chronionego Krajobrazu Borów Tucholskich,**
- **Obszary Natura 2000**
 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Bory Tucholskie PLB220009,
 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Sandr Wdy PLH040017,
 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Krzewiny PLH040022,
- **pomniki przyrody.**

3.2.1 Rezerwat Zdrójno

Rezerwat faunistyczny – utworzony w 1983 r. zajmuje powierzchnię 168 ha i obejmuje kilkukilometrowy odcinek rzeki Brzezianek, jezioro Brzezianek oraz roślinność leśną i łąkową. Ochronie podlegają siedliska bobrów, miejsca lęgowe rzadkich gatunków ptaków oraz ostoja leśnej zwierzyny. Lasy są tu w przewadze sosnowe, a w dolinie rzeki na siedliskach olsowych i lasów bagiennych występują głównie olsza i brzoza. Dla rezerwatu obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 13 października 2015 r. w sprawie rezerwatu „Zdrójno” (Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 3251).

3.2.2 Rezerwat Krzywe Koło w Pętli Wdy

Rezerwat krajobrazowy – utworzony w 1960 r. Zajmuje powierzchnię 10 ha i zlokalizowany jest w zakolu rzeki Wdy. Stanowi on enklawę lasów liściastych wśród borów sosnowych. Ochronie podlega śródleśny przebieg rzeki Wdy.

Dla rezerwatu przyrody „Krzywe Koło w Pętli Wdy” utworzono plan ochrony zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 20 stycznia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu „Krzywe Koło w Pętli Wdy” (Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 837).

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych wprowadza się następujące zastrzeżenia:

- 1) nie lokalizować obiektów budowlanych w odległości do 1000 m od granicy rezerwatu, z wyjątkiem obiektów służących zachowaniu celów ochrony rezerwatu;
- 2) zachować dotychczasową formę użytkowania gruntów w odległości do 1000 m od granicy rezerwatu tj. zwarty kompleks leśny z enklawami ekstensywnie użytkowanych użytków leśnych;
- 3) nie lokalizować inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko w odległości do 1000 m od granic rezerwatu;
- 4) nie lokalizować na obszarze rezerwatu oraz w odległości do 1000 m od niego elementów liniowej infrastruktury technicznej np. linii energetycznych, telefonicznych, rurociągów itp.

3.2.3 Rezerwat Czapli Wierch

Rezerwat faunistyczny – utworzony w 1960 r. (Zarządzenie MiPD z dnia 01.02.1960 r. MP Nr 31 poz. 150). Aktem zmieniającym ww. zarządzenie jest Zarządzenie Nr 46/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Czapli Wierch” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2014 poz.50).

Rezerwat „Czapli Wierch” jest jednym z licznych obiektów chronionych w Polsce, gdzie przedmiotem ochrony był czapliniec oraz występujący pod nim drzewostan. Przed objęciem ochroną był to las użytkowany gospodarczo, nie mający większych walorów różniących go od otaczających setek hektarów zbiorowisk borowych. Roślinność rezerwatu jest reprezentatywna dla dużych obszarów Borów Tucholskich. Rezerwat jest miejscem, gdzie można obserwować spontanicznie

zachodzące zmiany w unaturalniających się antropogenicznych fitocenozach borów mieszanych po zaprzestaniu ingerencji człowieka.

Dla rezerwatu przyrody Czaplí Wierch utworzono plan ochrony zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu „Czaplí Wierch” (Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 1798) (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2006 r., Nr 77, poz. 1603).

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych wprowadza się następujące zastrzeżenia:

- 1) w strefie 250 m od granic rezerwatu nie wprowadzać nowej zabudowy, z wyjątkiem budynków służących realizacji celów ALP w obrębie działki nr 362/1 obrębu Radogoszcz, ani nie lokalizować parkingów i miejsc postojowych;
- 2) zachować dotychczasowy sposób użytkowania gruntów, tj. zwarty kompleks leśny z enklawami ekstensywnie użytkowanych użytków zielonych w strefie 250 m od granic rezerwatu.

3.2.4 Rezerwat Jezioro Udierz wraz z otuliną

Rezerwat ornitologiczno - florystyczny Jezioro Udierz o powierzchni 133 ha obejmuje eutroficzne Jezioro Udierz z okolicznym obszarem torfowiskowo - szuwarowo - łągowym i żyjącym tam ptactwem. Rezerwat utworzono w 2000 r. (Zarządzenie woj. pomorskiego Nr 101/2000 z dnia 31 maja 2000 r. Dz. Urz. Woj. pomorskiego nr 56 poz. 348 z dn. 07.06.2000 r.).

3.2.5 Obszar Chronionego Krajobrazu Borów Tucholskich

Dla Obszaru Chronionego Krajobrazu Borów Tucholskich obowiązują ustalenia zawarte w Uchwale Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 259/XXIV/16 z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016 r. poz. 2942). W Uchwale zawarto szczegółowe zadania dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych, zakazy obowiązujące na jego terenie oraz odstępstwa od określonych zakazów.

Zgodnie z treścią uchwały na obszarach chronionego krajobrazu, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,

- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
- 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

W odniesieniu do gminy Osiek istotne znaczenie ma odstępstwo od zakazu budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych w przypadku:

- 1) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub

w równorzędnych dokumentach planistycznych), gdzie dopuszcza się uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków na przylegających działkach,

- 2) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód,
- 3) wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani,
- 4) odcinków plaż nadmorskich, na których właściwy Dyrektor Urzędu Morskiego dopuszcza sytuowanie sezonowych obiektów budowlanych,
- 5) istniejących obiektów letniskowych, mieszkalnych i usługowych, zrealizowanych na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które utraciły moc przed dniem 1 stycznia 2004 r. - gdzie dopuszcza się modernizację istniejącego zainwestowania (rozbiórkę, odbudowę, nadbudowę poddasza użytkowego, przebudowę) w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem niezwiększania powierzchni zabudowy, a także nieprzybliżania zabudowy do brzegów wód,
- 6) jeżeli w trakcie postępowania strona wykaże brak niekorzystnego wpływu planowanej inwestycji na chronione w danym obszarze ekosystemy i krajobraz.

W studium określono granice obszarów zwartej zabudowy, biorąc pod uwagę uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania terenów. Granice obszarów zwartej zabudowy wskazano na załączniku 2A do zmiany studium, jako tereny istniejącej zabudowy oraz tereny kontynuacji i rozwoju nowej zabudowy. W celu zachowania przejrzystości graficznej na rysunku studium nie wrysowano nieprzekraczalnej linii zabudowy 100,0 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, którą należy brać pod uwagę przy lokalizacji zabudowy.

3.2.6 Obszary Natura 2000

Podstawę funkcjonowania i tworzenia obszarów sieci Natura 2000 w Polsce stanowią następujące regulacje prawne:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.);
- Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 1713);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. 2010 nr 64 poz. 401 z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 (Dz. U. 2010 r. nr 34 poz. 186 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 r. nr 25 poz. 133 z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie szczegółowych sposobów i form składania informacji o kompensacji przyrodniczej (Dz. U. 2010 r. nr 64 poz. 402);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity Dz. U. 2018 r. poz. 954 z późn. zm.).

W odniesieniu do obszarów Natura 2000 tj. Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Bory Tucholskie PLB220009, Obszaru Specjalnej Obszar Ochrony Siedlisk Sandr Wdy PLH040017 oraz Specjalnego Obszar Ochrony Siedlisk Krzewiny PLH040022, istotne są przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.). Szczególne znaczenie ma zakaz podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie ustanowiono Plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 (Dz. U. Woj. Pom. z 2015 r. poz. 1161).

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1	A021 Bąk	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej
2	A022 Bączek	Utrzymanie nie pogorszonego stanu ochrony U1 populacji lęgowej. Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu populacji lęgowej.
3	A030 Bocian czarny	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej
4	A031 Bocian biały	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej. Uzupełnienie stanu wiedzy o wpływie na ten gatunek kolizji ptaków z przewodami napowietrznych linii elektrycznych wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych (na terenie woj. pomorskiego)
5	A038 Łabędź krzykliwy	Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu i stanie populacji przelotnej i zimującej w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych. Uzupełnienie wiedzy o występowaniu lęgów gatunku w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych.
6	A060 Podgorzałka	Uzupełnienie wiedzy o występowaniu lęgów gatunku w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych.
7	A072 Trzmielojad	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej
8	A073 Kania Czarna	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej
9	A074 Kania ruda	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej
10	A075 Bielik	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej
11	A081 Błotniak stawowy	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej
12	A094 Rybolów	Uzupełnienie wiedzy o występowaniu lęgów gatunku w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych.
13	A122 Derkacz	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej
14	A127 Żuraw	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej. Uzupełnienie wiedzy o występowaniu lęgów gatunku w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych.
15	A127 Rybitwa rzeczna	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej.
16	A196 Rybitwa białowąsa	Utrzymanie nie pogorszonego stanu ochrony U1 populacji lęgowej
17	A197 Rybitwa czarna	Utrzymanie nie pogorszonego stanu ochrony U1 populacji lęgowej
18	A215 Puchacz	Utrzymanie nie pogorszonego stanu ochrony U1 populacji osiedlowej
19	A223 Włochatka	Utrzymanie nie pogorszonego stanu ochrony U1 populacji osiedlowej. Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu populacji lęgowej i dostępności miejsc lęgowych wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych.
20	A224 Lelek	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej
21	A229 Zimorodek	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej
22	A236 Dzięcioł czarny	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji osiedlowej
23	A246 Lerka	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji lęgowej
24	A0004 Perkozek	Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu populacji lęgowej i dostępności miejsc lęgowych wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań

		ochronnych.
25	A005 Perkoz dwuczuby	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej
26	A028 Czapla siwa	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej
27	A036 Łabędź niemy	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej. Uzupelnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu populacji łęgowej i dostępności miejsc łęgowych wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych.
28	A043 Gęgawa	Utrzymanie nie pogorszonego stanu ochrony U1 populacji łęgowej. Uzupelnienie wiedzy o rozmieszczeniu populacji łęgowej oraz wpływie polowań na stan ochrony gatunku w obszarze (na terenie woj. pom.) wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych.
29	A051 Krakwa	Uzupelnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu i stanie populacji łęgowej wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych
30	A052 Cyraneczka	Uzupelnienie wiedzy o rozmieszczeniu populacji łęgowej oraz wpływie polowań na stan ochrony gatunku w obszarze (na terenie woj. pom.) wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych.
31	A055 Cyranka	Uzupelnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu i stanie populacji łęgowej wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych
32	A067 Gągoł	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej
33	A069 Szlachar	Uzupelnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu i stanie populacji łęgowej wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych
34	A070 Nurogęś	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej
35	A118 Wodnik	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej
36	A123 Kokoszka	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej
37	A153 Kszyk	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej
38	A165 Samotnik	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej
39	A168 Brodziec piskliwy	Uzupelnienie wiedzy o rozmieszczeniu i stanie populacji łęgowej w obszarze wraz z zaplanowaniem w uzasadnionym przypadku dodatkowych działań ochronnych
40	A207 Siniak	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej
41	A232 Dudek	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej
42	A261 Pliszka górska	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej
43	A391 Kormoran czarny	Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) populacji łęgowej

Dla obszaru Natura 2000 Sandr Wdy ustanowiono Plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Nr Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 22 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Sandr Wdy PLH040017 (Dz. U. Woj. Kuj.-Pom., poz. 1451). Plan zadań ochronnych wyżej wymieniony został zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 27 października 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Sandr Wdy PLH040017.

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1	6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania płatów siedliska
2	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak turzycowisk i mechowisk	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania płatów siedliska

3	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	Utrzymanie ogólnego stanu ochrony siedliska na co najmniej dotychczasowym poziomie (U1). Poprawa parametru martwego drewna w drzewostanach
4	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe	Utrzymanie ogólnego stanu ochrony siedliska na co najmniej dotychczasowym poziomie (U2). Poprawa parametru martwego drewna w drzewostanach
5	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Utrzymanie siedliska, występującego w rezerwacie przyrody Dury, we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie stanu ochrony dla 3 zbiorników (j. Radolinek, j. Przyrybionek oraz zbiornik wodny w m. Dębia Góra).
6	3260 Nizinne i podgórski rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania płatów siedliska.
7	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania płatów siedliska
8	3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Patamion	Uzupelnienie ogólnego stanu ochrony siedliska na co najmniej dotychczasowym poziomie (U1)
9	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie szczegółowego rozmieszczenia i oceny stanu zachowania płatów siedliska
10	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywą)	Utrzymanie siedliska we właściwym stanie ochrony (FV)
11	91D0 Bory i lasy bagienne i brzozowo sosnowe	Utrzymanie ogólnego stanu ochrony siedliska na co najmniej dotychczasowym poziomie (U2). Poprawa parametru martwego drewna w drzewostanach. Poprawa uwodnienia części płatów siedliska.
12	1903 lipiennik Loesela	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania populacji gatunku
13	1060czerwończyk nieparek	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania populacji gatunku
14	1188 kumak nizinny	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania populacji gatunku
15	1166 traszka grzebieniasta	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania populacji gatunku
16	1130 boleń	Uzupelnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku
17	1163 głowacz białopłetwy	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania populacji gatunku
18	5339 koza	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania populacji gatunku
19	1096 minóg strumieniowy	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania populacji gatunku
20	1145piskorz	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania populacji gatunku
21	1134 różanka	Uzupelnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania populacji gatunku
22	1337 bóbr europejski	Utrzymanie populacji we właściwym stanie ochrony (FV)

23	1355 wydra	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania populacji gatunku
24	7210 Torfowiska nakredowe	Nie określono celów działań ochronnych z powodu planowanej weryfikacji Standardowego Formularza Danych

Dla obszaru Natura 2000 Krzewiny PLH040022 ustanowiono Plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Nr 0210/01/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Krzewiny PLH040022 (Dz. U. Woj. Kuj.-Pom. z 2014 r., poz. 182).

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami Nympheion, Potamion 3150 – 1 Jeziora eutroficzne	Utrzymanie siedlisk w nie pogorszonym, obecnym stanie zachowania (U1)
2	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne 3160-1 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Utrzymanie siedlisk w nie pogorszonym, obecnym stanie zachowania (U1)
3	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzeria-Caricetea Nigrae) 7140-1 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska na niżu	Na stanowiskach: a) w rezerwacie przyrody Jezioro Udzierz zachowanie siedliska przyrodniczego i utrzymanie właściwego stopnia uwodnienia w obrębie siedliska. b) w rezerwacie przyrody Osiny utrzymanie siedliska w nie pogorszonym, obecnym stanie zachowania (U2), c) w użytku ekologicznym Krzewiny utrzymanie siedliska w nie pogorszonym, obecnym stanie zachowania (U1)
4	91DO Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne 91D)-2 Sosnowy bór bagienny	Utrzymanie siedlisk w nie pogorszonym, obecnym stanie zachowania (U2)
5	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Nie określono celów działań ochronnych z powodu planowanego usunięcia siedliska z listy przedmiotów ochrony

3.2.7 Pomniki przyrody

Na terenie gminy Osiek znajduje się 26 uznanych pomników przyrody, których tabelaryczne zestawienie zamieszczono w części niniejszego opracowania dotyczącej

uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego – załącznik nr 1. Nadzór nad pomnikami przyrody sprawuje Wójt Gminy Osiek.

3.2.8 Korytarze ekologiczne

Przez obszar gminy Osiek przebiega korytarz ekologiczny Kaszubski Południowy, niewielki fragment korytarza Lasy Iławskie - Dolina Dolnej Wisły oraz Korytarz Ekologiczny Doliny Słupi i Wdy – ponadregionalny (obejmujący powiaty: słupski, m. Słupsk, bytowski, kościerski, chojnicki, starogardzki). Korytarze ekologiczne są ważnym elementem sieci Natura 2000 gdyż umożliwiają przemieszczanie się organizmów między siedliskami. W skutek działalności człowieka dawniej bardzo rozległe siedliska zwierząt i roślin zostały rozdrobnione i często izolowane. Z tego też względu w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju gatunku umożliwiania mu zdobycia pożywienia, ustanowienia terytorium, znalezienia partnera do rozrodu czy umożliwienia ucieczki przed drapieżnikami jak i zdarzeniami losowymi typu pożar niezbędne jest połączenie siedlisk terenami umożliwiającymi bezpieczne przemieszczanie się zwierząt, czyli liniowymi pasami lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami, które poza możliwościami przemieszczania się dadzą zwierzętom niezbędne schronienie oraz dostęp do pożywienia. Szerokość korytarza musi być uzależniona od gatunku, dla którego został stworzony. Zazwyczaj większe potrzebują szerszych korytarzy niż gatunki mniejsze. Szerokość i typ korytarza uwzględniać musi także typ przemieszczeń, który ma umożliwić. Przykładowo, połączenie, stworzone w celu pokonywania krótkich dystansów przez mobilne zwierzęta, musi zapewnić jedynie osłonę i niezbędną przestrzeń. Natomiast korytarz umożliwiający rozproszenie gatunku w większej skali musi zapewniać również schronienie do odpoczynku oraz pokarm.

Do najważniejszych funkcji korytarzy zalicza się:

- zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwienie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi, a co za tym idzie, zwiększenie prawdopodobieństwa kolonizacji izolowanych płatów;
- zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk zapobiegające utracie
- różnorodności genetycznej oraz przeciwdziałające depresji wsobnej;
- obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk, wskutek zachowań terytorialnych.

Obecnie doceniona została rola korytarzy ekologicznych oraz szeroko pojęta idea łączności ekologicznej w ochronie dzikich gatunków zwierząt. Właściwie

zaprojektowana sieć obszarów chronionych powinna uwzględniać także korytarze ekologiczne łączące ze sobą obszary przyrodniczo cenne.

W Polsce korytarze ekologiczne nie są włączone do krajowego systemu obszarów chronionych. Prawo polskie odnosi się jedynie bardzo generalnie do ochrony korytarzy ekologicznych w zapisach ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. oraz nakazuje uwzględnianie potrzeb zachowania łączności ekologicznej przy sporządzaniu decyzji środowiskowej dla inwestycji znacząco oddziałujących na środowisko (m.in. Bar & Jendrośka 2010).

W kontekście przestrzegania zasad ochrony korytarzy ekologicznych, które ustalone zostały w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego należy zachować ciągłość przestrzenną i funkcjonalną ekosystemów leśnych i dolinnych (zwłaszcza w obszarach korytarzy ekologicznych) w miejscach przecięcia z infrastrukturą transportową o charakterze barier antropogenicznych – w szczególności dróg klas: A, S i GP oraz linii kolejowych – za pomocą wyznaczania i budowy przejść dla zwierząt oraz stosowania nietransparentnych ekranów osłonowych na trasach migracji ptaków.

Ponadto należy bezwzględnie zachować trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych, przy zachowaniu ich dotychczasowego gospodarczego wykorzystania, z uwzględnieniem uzasadnionej potrzeby ich przeznaczenia na cele publiczne.

3.3. Ochrona wartości środowiska przyrodniczego

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego należy dążyć do:

- zachowania wartości oraz ciągłości powiązań przyrodniczych i ich różnorodności w procesie planistycznym poprzez:
 - ograniczenie lokalizacji wszelkiego rodzaju obiektów kubaturowych na terenach o trudnych warunkach geotechnicznych (tereny podmokłe, skarpy, doliny),
 - unikanie przerywania podczas inwestycji naturalnych ciągów wodnych,
 - nawiązanie do struktur terenowych podczas projektowania terenów komunikacyjnych;
- podporządkowanie zagospodarowania terenów pod potrzeby prawidłowego funkcjonowania środowiska:

- proces budowlany, prace ziemne przeprowadzać w sposób skoordynowany w celu uniknięcia przesuszania terenu i zmniejszenia erozji,
- przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony gruntów najwyższych klas i gruntów organicznych;
- ograniczenia takich uciążliwości jak emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, nadmiernego poboru wody, niezgodnego z przepisami sposobu gromadzenia ścieków:
 - ograniczenie poboru z indywidualnych ujęć wody,
 - ochrona i wykorzystanie naturalnych zagłębień terenu, zwłaszcza podmokłych, istniejących stawów, starorzeczy oraz budowa sztucznych zbiorników wodnych do retencjonowania wód w tym podczyszczonych ścieków deszczowych i roztopowych,
 - zachowanie jak największego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach przewidzianych do urbanizacji,
 - nakłady inwestycyjne na infrastrukturę techniczną: likwidacja bezodpływowych zbiorników do gromadzenia ścieków, rozbudowa systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
 - ograniczenie działań związanych z wytwarzaniem pól elektromagnetycznych,
 - ochrona czystości rzek oraz jezior,
 - usprawnienie systemu melioracji wodnych,
 - ograniczać lokalizację (przede wszystkim na terenach zabudowy mieszkaniowej oraz o znacznym udziale tej zabudowy) obiektów wymagających pozwolenia na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza – głównego źródła emisji ze źródeł technologicznych (zanieczyszczenia powodowane głównie przez zły stan techniczny zabezpieczeń),
 - stopniową eliminację nieekologicznych źródeł ciepła (głównie z sektora komunalno – bytowego) powodujących tzw. rozproszoną emisję niską na rzecz uciepłowania obszarów zwartej zabudowy w oparciu o sieć lokalnych systemów centralnego zaopatrzenia w ciepło, ogrzewania gazowego oraz systemów wykorzystujących: energię elektryczną, olej niskosiarkowy lub odnawialne źródła energii czy spalanie biomasy;
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody:

- ochrona terenów wodno – błotnych,
- poprawa stanu czystości wód powierzchniowych,
- ochrona i renaturalizacja ciągów i połączeń ekologicznych,
- określenie w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów wrażliwych na antropopresję,
- rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków spacerowych pieszych w celu uniknięcia samowolnych wędrówek turystów, które prowadzą najczęściej do dewastacji terenów cennych pod względem przyrodniczym i kulturowym,
- traktowanie lasów jako najważniejszego składnika równowagi ekologicznej i krajobrazu gminy,
- zalesienia najsłabszych gleb,
- zachowanie bogactwa i różnorodności krajobrazowej poprzez pozostawienie śródładowych łąk, bagien, nieużytków i innych otwartych powierzchni,
- ochrona powierzchni ziemi:
 - rekultywacja obszarów zdegradowanych i zdewastowanych (zgodnie z Ustawą Prawo Ochrony Środowiska),
 - likwidacja i rekultywacja nielegalnych wyrobisk,
 - racjonalne gospodarowanie gruntami (poprzez ustalenia opisane przy kierunkach zmian w przeznaczaniu terenów),
 - zachowanie wartości przyrodniczych (poprzez ustalenia opisane w punktach powyżej),
 - ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania,
 - utrzymanie jakości gleby i ziemi na istniejącym poziomie, a w przypadku przekroczenia wymaganych standardów doprowadzenie ich jakości (poprzez działania rekultywacyjne) co najmniej do wymaganej,
 - zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem archeologicznych dóbr kultury, poprzez ustalenia opisane w rozdziale ochrony wartości kulturowych,
 - wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, tworzenie pasa zieleni izolacyjnej, celem eliminacji zwiększonej erozji gleb,
 - bieżąca kontrola realizacji przez mieszkańców obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku;

- dla charakterystycznych form ukształtowania terenu – eksponowanych i identyfikowalnych w krajobrazie gminy obowiązują następujące zasady ochrony:
 - zachowanie ukształtowania naturalnych form rzeźby terenu za wyjątkiem potrzeb wynikających z realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych (w tym drogowych) służących obsłudze mieszkańców,
 - zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających naturalne formy rzeźby terenu i obniżających walory krajobrazowe, za wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym, z utrzymaniem, budową, odbudową urządzeń wodnych oraz przedsięwzięć infrastrukturalnych (w tym drogowych) służących obsłudze mieszkańców,
 - zachowanie skarpy poprzez zakaz wprowadzania nowej zabudowy oraz wytyczania nowych dróg prostopadłych do skarp,
 - celu zabezpieczenia osuwisk wskazane jest wykonanie odpowiednich odprowadzeń wody z pól powyżej osuwisk oraz obsadzenie roślinnością (krzewy) odsłoniętych gruntów osuwiska,
 - zachowanie i ochrona roślinności utrwalającej zbocza skarp oraz kształtowanie powiązań przyrodniczych w oparciu o formy rzeźby terenu,
 - realizacja zagospodarowania z priorytetem zachowania i wyeksponowania naturalnych elementów krajobrazu w kompozycjach urbanistycznych i przestrzennych;
- ochrona zasobów wód podziemnych:
 - budowa i rozbudowa systematyczna sieci kanalizacyjnej,
 - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nie objętych kanalizacją,
 - wspieranie i egzekwowanie programów gospodarki ściekowej,
 - odprowadzanie ścieków sanitarnych do istniejących i projektowanych kanalizacji, a stamtąd do oczyszczalni ścieków,
 - odprowadzanie wód deszczowych do gruntu w granicach poszczególnych działek, na terenach zabudowy mieszkaniowej o niskim i średnim wskaźniku intensywności w zależności od warunków gruntowo-wodnych w obszarze wiejskim gminy, na terenie miasta funkcjonuje kanalizacja deszczowa,

- określenie w planach miejscowych zasad zagospodarowania – między innymi znaczny udział powierzchni biologicznie czynnej - zapewniających gromadzenie, przechowywanie i powolny odpływ wód opadowych i roztopowych,
- w strefie ochrony bezpośredniej ujęcia wód w miejscowości Osiek i Dobry Brat, należy stosować przepisy odrębne;
- ochrona przed polami elektroenergetycznymi:
 - zachowanie cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymania równowagi przyrodniczej, w tym ochronę obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, realizowane poprzez ustalenia opisane w podrozdziałach powyżej (system przyrodniczy, obszary i obiekty ochrony przyrody),
 - zapobieganie zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody oraz abiotycznych elementów środowiska, realizowane poprzez ustalenia opisane w podpunktach powyżej;
- ochrona przed hałasem:
 - należy dążyć do poprawy istniejącego stanu zgodnie z obowiązującymi standardami, na etapie planowania, projektowania i eksploatacji systemu transportowego,
 - należy zmodernizować ulice i stosować takie rozwiązania techniczne jak np. nawierzchnie o niskich emisjach hałasu od kół pojazdu,
 - zwiększanie konkurencyjności transportu publicznego w stosunku do samochodu osobowego.

Dla obszaru gminy Osiek ustala się obowiązek zapewnienia ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, zgodnie z przepisami o ochronie przyrody. Realizacja ustaleń studium nie stanowi wystarczającej przesłanki do uzyskania stosownych zezwoleń na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków chronionych.

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. Obiekty zabytkowe

Spośród obiektów, terenów i obszarów o wartościach zabytkowych i kulturowych, znajdujących się na terenie gminy Osiek część objęta jest ochroną prawną, poprzez wpis do rejestru zabytków, a część ujęta w ewidencji konserwatorskiej i wskazana do objęcia ochroną z mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 z późn. zm.) oraz ustaleniami w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, zgodnie z ww. ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

4.1.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Na terenie gminy Osiek znajdują się obiekty, tereny i obszary objęte ochroną konserwatorską na mocy wpisu do rejestru zabytków. Ich wykaz przedstawiono poniżej, a także w części tekstowej *Uwarunkowań wynikających ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w ramach zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiek Pomorski*. Rozmieszczenie obiektów, terenów i obszarów, wpisanych do rejestru zabytków, jako zabytki nieruchome przedstawiono na załączniku graficznym uwarunkowań i kierunków *Studium*. Wszelkie działania przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, a prace przy nich i inne działania mogą się odbyć po uzyskaniu pozwolenia WKZ, przy uwzględnieniu zasad ochrony przyjętych w rozdziałach: 4.3 i 4.5.

Tabela 1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomości.

Lp.	Miejscowość, adres	Obiekt	Data decyzji	Nr rejestru
1.	Osiek	Układ ruralistyczny wsi Osiek	1985-02-02	1085
2.	Osiek, ul. Kwiatowa 29	Zagroda (dom, teren)	1985-04-20	1089

3.	Osiek, ul. Partyzantów Kociewskich 100	Zagroda (dom, teren)	1985-07-04	1094
4.	Osiek, ul. Kwiatowa 2	Dom	1986-01-20	1106
5.	Osiek, ul. Partyzantów Kociewskich 40	Dom (rozebrany – dec. Starosty Starogardzkiego AB.6741.44.2013)	1988-09-24	1252
6.	Kasparus	Cmentarz	1989-11-06	1291
7.	Kasparus	Kościół parafialny pw. Św. Józefa z cmentarzem	1989-11-06	1339
8.	Osiek	Kościół parafialny pw. Św. Rocha z plebanią i budynkiem gospodarczym	1998-01-16	1652
			2002-07-12	1652
9.	Osiek	Cmentarz parafialny w obrębie działki wraz z murem i bramą od pn. – zach. oraz starodrzewem	2009-09-21	1852

Źródło: WKZ Gdańsk.

Tabela 2. Obiekty wpisane do rejestru zabytków ruchomych.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek/rok bud.	Styl/materiał
1.	Ołtarz główny	Kościół p.w. Św. Rocha w Osieku	XXI/2001	Neogotyck/drewno
2.	Tabernakulum		XXI/2001	Neogotyck/drewno
3.	Obraz „Św. Rocha” z ołtarza głównego		XXI/2001	Neogotyck
4.	Obraz „NMP Nieustającej Pomocy” z ołtarza głównego		XXI/2001	Neogotyck
5.	Ołtarz boczny Matki Boskiej		XXI/2001	Neogotyck
6.	Ołtarz boczny Św. Krzyża		XXI/2001	Neogotyck
7.	Ambona – 2 szt.		XXI/2001	Neogotyck
8.	Ławki – 27 szt.		XXI/2001	Neogotyck
9.	Organy		XXI/2001	Neogotyck
10.	Dzwony – 3 szt.	Kościół p.w. Św. Rocha w Osieku	XXI/2001	
11.	Konfesjonały – 6 szt.		XXI/2001	
12.	Katafalk		XXI/2001	

13.	Stolik		XXI/2001	
14.	Kłęczniki – 4 szt.		XXI/2001	
15.	Szafy zakrystyjne – 12 szt.		XXI/2001	
16.	Obrazy Drogi Krzyżowej – 14 szt.		XXI/2002	
17.	Obraz Św. Rocha		XXI/2002	
18.	Relikwiarz Św. Rocha		XXI/2002	
19.	Kielich mszalny – 5 szt.		XXI/2002	
20.	Puszki – 3 szt.		XXI/2002	
21.	Monstrancja		XXI/2002	
22.	Pateny		XXI/2002	
23.	Trybularz		XXI/2002	
24.	Łódka	XXI/2002		
25.	Lichtarze	Kościół p.w. Św. Rocha w Osieku	XXI/2002	
26.	Gong		XXI/2002	
27.	Dzwonek		XXI/2002	
28.	Lichtarze żelazne		XXI/2002	

Źródło: WKZ Gdańsk.

4.1.2. Obiekty proponowane do wpisania do rejestru zabytków

Na terenie gminy Osiek znajdują się obiekty, o znacznych walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych, które postuluje się objąć ochroną konserwatorską, poprzez wpis do rejestru zabytków lub jako park kulturowy. Ich wykaz przedstawiono poniżej, a także w części tekstowej *Uwarunkowań wynikających ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej* w ramach zmiany *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiek Pomorski*. Lokalizację obiektów, w tym obszarów wsi (łącznie ze strefami ochrony konserwatorskiej tych ostatnich), postulowanych do objęcia ochroną bezpośrednio z mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przedstawiono na załączniku graficznym kierunków *Studium*. Po ustanowieniu takiej formy ochrony, wobec powyższych obiektów i obszarów obowiązywać będzie wymóg uzgadniania wszelkich prac i działań przy nich z Wojewódzkim Konserwatorem

Zabytków oraz uzyskania pozwolenia WKZ na ww. prace i działania, uwzględniając przy tym zasady ochrony przyjęte w rozdziałach: 4.3 i 4.5.

Tabela 3. Obiekty proponowane do wpisania do rejestru zabytków.

Lp.	Miejscowość, adres	Obiekt	Forma ochrony	Uwagi
1.	Kasparus	Układ ruralistyczny wsi Kasparus	Rejestr zabytków i/lub park kulturowy	-
2.	Suchobrzeźnica	Układ ruralistyczny wsi Suchobrzeźnica	Rejestr zabytków	-
3.	Okarpiec	zagroda nr 1	Rejestr zabytków	w GEZ – Nr 99
4.	Osiek	budynki mieszk. w zagrodach: przy ul. Partyzantów Kociewskich 40	Rejestr zabytków	w GEZ – Nr 140
5.	Osiek	budynki mieszk. w zagrodach: przy ul. Partyzantów Kociewskich 52	Rejestr zabytków	w GEZ – Nr 145
6.	Osiek	budynek mieszk. przy ul. Kwiatowej 2	Rejestr zabytków	w GEZ – Nr 124
7.	Osiek	budynek mieszk. przy ul. Kwiatowej 22	Rejestr zabytków	w GEZ – Nr 114
8.	Osiek	relikty zamku z XIV w.	Rejestr zabytków	w GEZ – Nr 180
9.	Wymysłowo, obr. Wycinki	zagroda	Rejestr zabytków	w GEZ – Nr 258

Źródło: WKZ Gdańsk.

4.1.3. Obiekty ujęte w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Na terenie gminy Osiek znajdują się obiekty, tereny i obszary ujęte w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (GEZ/WEZ). Ich wykaz przedstawiono poniżej oraz w części tekstowej dotyczącej uwarunkowań niniejszego *Studium*. Rozmieszczenie obiektów, terenów i obszarów ujętych w GEZ/WEZ przedstawiono na załączniku graficznym uwarunkowań i kierunków *Studium*. Wszelkie działania przy zabytkach ujętych w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków należy prowadzić na zasadach określonych w przepisach odrębnych, dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, przy uwzględnieniu zasad ochrony przyjętych w rozdziale 4.5.

Tabela 4. Obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków.

Lp.	Obiekt	Czas powstania	Miejscowość	Ulica	Nr
1.	stodoła w zespole nadleśnictwa	Koniec XIX w.	Błędno		1
2.	d. nadleśnictwo ob. dom	1873	Błędno		1
3.	obora w zespole nadleśnictwa	Koniec XIX w.	Błędno		1
4.	d. sekretarzówka, ob. Nadleśnictwo	1913	Błędno		2
5.	obora	1913	Błędno		2
6.	d. dom mieszkalny robotników leśnych	1912	Błędno		3
7.	stodoła w zespole leśniczówki	XIX w.	Błędno		4
8.	leśniczówka	1881	Błędno		4
9.	obora w zespole leśniczówki	XIX w.	Błędno		4
10.	dom	Pocz. XX w.	Bukowiny		23
11.	kapliczka	XIX/XX w.	Bukowiny		
12.	dom	Początek XX w.	Bukowiny		5
13.	dom	XIX/XX w.	Bukowiny		19
14.	budynek gospodarczy przy szkole	XIX/XX w.	Bukowiny		21
15.	szkoła	XIX/XX w.	Bukowiny		21
16.	dom	4 ćw. XIX w.	Bukowiny		4
17.	leśniczówka	1887	Cisowa Góra		1
18.	dom	XIX/XX w.	Cisowy		5
19.	dom	Pocz. XIX w.	Dębia Góra		4
20.	dom	Pocz. XX w.	Gęby		2
21.	d. szkoła	Pocz. XX w.	Głuche		17
22.	dom	Koniec XIX w.	Głuche		24
23.	dom	Poł. XIX w.	Głuche		5
24.	dom	4 ćw. XIX w.	Głuche		6
25.	dom	Pocz. XX w.	Głuche		12
26.	dom	XIX/XX w. przebudowany	Grabowiec		2
27.	dom	XIX/XX w.	Jaszczierz		20
28.	dom	1893	Jaszczierz		6
29.	dom	XIX/XX w.	Jaszczierz		10
30.	dom	1880	Jaszczierz		12
31.	dom	XIX/XX w.	Jaszczierz		16
32.	szkoła	Pocz. XX w.	Jeżewnica		13
33.	kapliczka	XIX/XX w.; 1957	Jeżewnica		
34.	bud. Gosp. Przy szkole	Pocz. XX w.	Jeżewnica		13

35.	budynek gospodarczy przy leśniczówce	XIX/XX w.	Kałębница		1
36.	leśniczówka i bud. Gosp.	1887	Karcznia		1
37.	dom	2 poł XIX w.	Karszanek		30
38.	budynek gospodarczy przy szkole	Pocz. XX w.	Karszanek		35
39.	d. szkoła	Pocz. XX w.	Karszanek		35
40.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		40
41.	plebania	Poł. XIX w.	Kasparus		62
42.	kościół pw. Św. Józefa	1926	Kasparus		
43.	układ ruralistyczny wsi Kasparus	XIX/XX w.	Kasparus		
44.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		11
45.	dom	1875	Kasparus		12
46.	dom z zagrodą (budynki gospodarcze)	XIX/XX w.	Kasparus		13
47.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		16
48.	dom	1935	Kasparus		17
49.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		19
50.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		23
51.	dom	1 ćw. XX w.	Kasparus		24
52.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		26
53.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		28
54.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		31
55.	dom	Pocz. XX w.	Kasparus		36
56.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		37
57.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		41
58.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		42
59.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		43
60.	dom z zagrodą	XIX/XX w.	Kasparus		44
61.	dom z zagrodą	XIX/XX w.	Kasparus		45
62.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		46
63.	dom z zagrodą	XIX/XX w.	Kasparus		48
64.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		49
65.	dom – ob. Sklep	XIX/XX w.	Kasparus		49
66.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		50
67.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		53
68.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		56
69.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		59
70.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		64
71.	brama cmentarza przy kościele pw. św. Józefa	1926	Kasparus		
72.	brama kościoła pw. św. Józefa	1926	Kasparus		
73.	cmentarz	XIX w.	Kasparus		

74.	cmentarz przy kościele pw. św. Józefa	Pocz. XX w.	Kasparus		
75.	kapliczka cmentarza przykościelnego	Pocz. XX w.	Kasparus		
76.	dom- dawna szkoła	1878, pocz. XX w.	Kasparus		10
77.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		5
78.	remiza	XIX/XX w.	Kasparus		9
79.	pomnik – Obrońcom Mowy Polskiej w 55 rocznicę strajku szkolnego 1906 -1907	1961	Kasparus		10
80.	budynek gospodarczy	Pocz. XX w.	Kasparus		10
81.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Dębia Góra		3
82.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Dębia Góra		3
83.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Dębia Góra		3
84.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Głuche		10
85.	budynek gospodarczy przy leśniczówce	XIX/XX w.	Kałębica		1
86.	budynek gospodarczy przy leśniczówce	Koniec XIX w.	Karcznia		1
87.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Kasparus	przy plebanii	62
88.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Kasparus		54
89.	leśniczówka	1881	Kałębica		1
90.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Bukowiny		1
91.	zespół leśniczówki	XIX/XX w.	Komorze		
92.	d. szkoła	XIX/XX w.	Lisówko		1
93.	dom	XIX/XX w.	Łuby		6
94.	droga	XIX/XX w.	Łuby-Osiek		
95.	dom	XIX/XX w.	Markocin		1
96.	dom	XIX/XX w.	Markocin		11
97.	dom	XIX/XX w.	Markocin		3
98.	kapliczka przydrożna	XIX/XX w.	Markocin		Naprzeciw nr 1
99.	chałupa	XIX/XX w.	Okarpiec		1
100.	chałupa	XIX/XX w.	Okarpiec		2
101.	chałupa	XIX/XX w.	Okarpiec		3
102.	chałupa	XIX/XX w.	Okarpiec		4
103.	zagroda	XIX/XX w.	Okarpiec		7
104.	układ ruralistyczny wsi	XIX/XX w.	Osiek		
105.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Kwiatowa	4
106.	dom mieszkalny – chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Na Borku	3
107.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Kwiatowa	5
108.	dom mieszkalny – chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Kwiatowa	6

109.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Kwiatowa	18
110.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Kwiatowa	20
111.	dom mieszkalny – chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Kwiatowa	23
112.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Kwiatowa	29
113.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Na Borku	1
114.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Kwiatowa	22
115.	dom mieszkalny – chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Olszynka	1
116.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Osiedle Dobry Brat	2
117.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Osiek	Osiedle Polne	6
118.	zagroda/chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Osiedle Polne	9
119.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Osiedle Polne	21
120.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Osiedle Polne	6
121.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Osiedle Dobry Brat	9
122.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Osiedle Polne	5
123.	dom mieszkalny-chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Kwiatowa	1
124.	dom mieszkalny-chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Kwiatowa	2
125.	dom mieszkalny-chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	26
126.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	20
127.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	89
128.	dom mieszkalny – chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	17/19
129.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	88
130.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	3
131.	dom (poczta)	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	67
132.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	5
133.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	16
134.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	18
135.	dom mieszkalny – chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	21/23
136.	chałupa – dom mieszkalny	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	36

137.	dom mieszkalny – chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	37
138.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	38
139.	dom mieszkalny-chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	39
140.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	40
141.	dom mieszkalny	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	42
142.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	43
143.	dom	1910	Osiek	Partyzantów Kociewskich	44
144.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	48
145.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	52
146.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	65
147.	dom mieszkalny-chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	70
148.	dom mieszkalny-chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	75
149.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	91
150.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	92
151.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	93
152.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	96
153.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	33/35
154.	kapliczka św. Rocha	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	45 (przy)
155.	chałupa – dom mieszkalny	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	45/47
156.	dom i bud gosp.	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	82/84
157.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	24

158.	dom	1930	Osiek	Partyzantów Kociewskich	62
159.	cmentarz parafialny wraz z murem i bramą od pn. zach. oraz starodrzewem	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	
160.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	34
161.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	49
162.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	50
163.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	100
164.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Rybacka	5
165.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Słowiańska	1
166.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Szkolna	1
167.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Szkolna	2
168.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Szkolna	4
169.	kościół parafialny pw. Św. Rocha	1860-66	Osiek	Wyzwolenia	1
170.	dom mieszkalny	XIX/XX w.	Osiek	Wyzwolenia	10
171.	dom mieszkalny-chałupa	XIX/XX w.	Osiek		12
172.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek		11
173.	chałupa	XIX/XX w.	Osiek		13
174.	dom	XIX/XX w.	Osiek		16
175.	budynek gospodarczy przy plebanii (dom pielgrzyma)	XIX/XX w.	Osiek		4
176.	plebania	XIX/XX w.	Osiek		4
177.	dom	XIX/XX w.	Osiek		5
178.	dom	Pocz. XX w.	Osiek		8
179.	dom-biblioteka	XIX/XX w.	Osiek		9
180.	ruiny zamku krzyżackiego	XIV/XV w.	Osiek		
181.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Łuby		4
182.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Markocin		1
183.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Osiek		5
184.	kapliczka	1945	Karszanek		
185.	budynek gospodarczy/mieszkalny	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	84
186.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	88
187.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	80

188.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	80
189.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	76
190.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	68
191.	budynek mieszkalny	Przed 1939	Osiek	Partyzantów Kociewskich	56
192.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	54
193.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	27
194.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	38
195.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Osiek	Wyzwolenia	11
196.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Osiek	Szkolna	7
197.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Osiek	Słoneczna	8
198.	budynek gospodarczy przy szkole	pocz. XX w.	Lisówko		1
199.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Osiek	Olszynka	5
200.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Osiek	Wyzwolenia	12
201.	dom	1931	Radogoszcz		1
202.	chałupa	XIX/XX w.	Radogoszcz		20
203.	dom	XIX/XX w.	Radogoszcz		28
204.	dom	1913	Radogoszcz		34
205.	dom	XIX/XX w.	Radogoszcz		3
206.	dom	XIX/XX w.	Radogoszcz		5
207.	dom	XIX/XX w.	Radogoszcz		8
208.	dom	XIX/XX w.	Radogoszcz		18
209.	dom	XIX/XX w.	Radogoszcz		19
210.	dom	XIX/XX w.	Radogoszcz		24
211.	dom	XIX/XX w.	Skórzeńno		1
212.	dom	XIX/XX w.	Skórzeńno		18
213.	bud. gosp. szkoły	XIX/XX w.	Skórzeńno		21
214.	dawna szkoła	XIX/XX w.	Skórzeńno		21
215.	dom	XIX/XX w.	Skórzeńno		22
216.	dom	XIX/XX w.	Skórzeńno		3
217.	dom	XIX/XX w.	Skórzeńno		4
218.	dom	XIX/XX w.	Skórzeńno		7
219.	dom	XIX/XX w.	Skórzeńno		15
220.	dom	XIX w.	Skrzynia		2
221.	dom	XIX w.	Skrzynia		3
222.	kapliczka przy domu nr 3	XX w.	Skrzynia		3

223.	dom	XIX/XX w.	Suchobrzeźnica		18
224.	dom	XIX/XX w.	Suchobrzeźnica		23
225.	dom	XIX/XX w.	Suchobrzeźnica		24
226.	układ ruralistyczny wsi Suchobrzeźnica	XIX/XX w.	Suchobrzeźnica		
227.	dom	XIX/XX w.	Suchobrzeźnica		6
228.	dom	XIX/XX w.	Suchobrzeźnica		7
229.	dawna szkoła	pocz. XX w.	Suchobrzeźnica		9
230.	dom	XIX/XX w.	Suchobrzeźnica		10
231.	dom	XIX/XX w.	Suchobrzeźnica		14
232.	dom	XIX/XX w.	Suchobrzeźnica		5
233.	leśniczówka Brzeźnica	XIX/XX w.	Suchobrzeźnica		8
234.	budynek gospodarczy	1940	Szlaga Młyn		1
235.	dom wł. młyna	1926-27	Szlaga Młyn		
236.	śluza w zespole d. młyna	XIX/XX w.	Szlaga Młyn		
237.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Szlaga Młyn		1
238.	d. szkoła	XIX/XX w.	Trzebiechowo		1
239.	dom	XIX/XX w.	Trzebiechowo		4
240.	dom	XIX/XX w.	Udzierz		3
241.	dom	XIX/XX w.	Trzebiechowo		7
242.	dom	XIX/XX w.	Trzebiechowo		8
243.	dom	XIX/XX w.	Udzierz		14
244.	dom	XIX/XX w.	Udzierz		19
245.	dom robotników leśnych	XIX/XX w.	Udzierz		23
246.	dom	XIX/XX w.	Udzierz		4
247.	dom	XIX/XX w.	Udzierz		8
248.	dom	XIX/XX w.	Udzierz		9
249.	dom	XIX/XX w.	Udzierz		13
250.	dom	XIX/XX w.	Wierzbiny		7
251.	dom	XIX/XX w.	Wierzbiny		13
252.	dom	XIX/XX w.	Wierzbiny		14
253.	układ ruralistyczny wsi	XIX/XX w.	Wierzbiny		
254.	dom	1926	Wierzbiny		5
255.	dom	XIX/XX w.	Wierzbiny		2/3
256.	d. szkoła, ob. świetlica wiejska, galeria kociewska	XIX/XX w.	Wycinki		8
257.	kapliczka przydrożna	1947	Wycinki		

258.	dom	XIX/XX w.	Wycinki		6
259.	d. gajówka, ob. dom mieszkalny	1884	Zdrójki		1
260.	d. leśniczówka	1907	Żurawki		1
261.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Suchobrzeźnica		15
262.	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Trzebiechowo		1
263.	budynek gospodarczy	1907	Żurawki		1
264.	budynek gospodarczy	1907	Żurawki		1
265.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Radogoszcz		21
266.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Radogoszcz		22
267.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Radogoszcz		29
268.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Recice		4
269.	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Wycinki		27
270.	dom	XIX w.	Dębia Góra		1
271.	dom	XIX/XX w.	Kasparus		3
272.	dom z zagrodą	XIX/XX w.	Kasparus		7
273.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Partyzantów Kociewskich	109
274.	dom	XIX/XX w.	Osiek	Os. Dobry Brat	6
275.	dom	XIX/XX w.	Trzebiechowo		8

Źródło: Zarządzenie nr 23/2014 Wójta Gminy Osiek z dnia 14 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Gminnej Ewidencji Zabytków.

4.2. Obiekty postulowane do ujęcia w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków i objęcia ochroną prawną

Na terenie gminy Osiek, zgodnie z aktualnym stanem rozpoznania znajdują się także obiekty nie ujęte w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (GEZ/WEZ), a mianowicie obszary wsi:

- Głuche, Jaszczierz, Jeżewnica, Radogoszcz, Skórzenno, Łuby i Udzierz, o zachowanym, historycznym układzie ruralistycznym, z zabudową o wartościach kulturowych, z układem dróg, parcel, zabudowań i zieleni, pozostających w określonych relacjach funkcjonalno-przestrzennych, a ukształtowanych na kanwie istniejących warunków przyrodniczych, w sposób właściwy dla epoki.

Rozmieszczenie ww. wsi w terenie wraz z proponowanymi strefami ochrony przedstawiono na załączniku graficznym do kierunków zagospodarowania przestrzennego niniejszego *Studium*. Postuluje się, by uwzględniono je i objęto ochroną na mocy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie

lotniska użytku publicznego, zgodnie z ww. ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W obrębie ww. wsi, jak i na terenie całej gminy Osiek znajdują się także obiekty o wartościach kulturowych, dotychczas nie zewidencjonowane, czyli ujęte w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (GEZ/WEZ), jak poza zabudową, m.in. cmentarze w miejsc Cisowy i Szłaga, aleje drzew i założenia zieleni komponowanej, czy kapliczki przydrożne, których ochronę należy uwzględnić na dalszych etapach procesu planowania przestrzennego, albo w decyzjach, wyszczególnionych powyżej, po dokonaniu aktualizacji ewidencji zabytków.

Po przeprowadzeniu takiej korekty Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków i ustanowieniu prawnej ochrony wszelkie działania podejmowane w obrębie ww. obszarów wsi i przy obiektach należy prowadzić na zasadach określonych w przepisach odrębnych, dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, z uwzględnieniem zasad ochrony, przyjętych w rozdziałach: 4.4, 4.5 i 4.6.

4.3. Zasady ochrony obiektów znajdujących się w Rejestrze Zabytków oraz proponowanych do objęcia ochroną prawną z mocy ustawy

Na terenie gminy Osiek znajduje się zabytkowy układ ruralistyczny wsi Osiek, wpisany do rejestru zabytków, gdzie przedmiotem ochrony jest układ przestrzenny z drogami, drzewostanem i określonym rozplanowaniem parcel i posesji, zabudowa o cechach zabytkowych, tradycyjnych, budynki i budowle sakralne, tereny cmentarzy oraz charakterystyczne elementy naturalnego krajobrazu, tworzące wraz z ww. elementami zagospodarowania określoną kompozycję architektoniczno-krajobrazową. Dla ww. wsi Osiek w decyzji o wpisie do rejestru zabytków wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej „A” i „B”, strefy ochrony ekspozycji – „E1” z ograniczeniami w zakresie intensywności i gabarytów zabudowy oraz „E2” z wyłączeniami spod zabudowy oraz strefę ochrony krajobrazu „K”, jako obszar wyłączeń spod zabudowy oraz ograniczeń intensywności zabudowy i jej gabarytów. Zasięg ww. stref zaznaczono na planszach: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiek*, a zasady ochrony zabytkowego układu ruralistycznego wsi Osiek w jego poszczególnych strefach przedstawiono w dalszej części niniejszego tekstu

W gminie Osiek znajdują się także zabytkowe obiekty architektoniczne, wpisane do rejestru zabytków, usytuowane we wsi Osiek i Kasparus, tj.:

- 2 zagrody w Osieku – z domami i terenem oraz dom w Osieku,
- kościół parafialny w Osieku z plebanią i budynkiem gospodarczym,
- kościół parafialny w miejsc. Kasparus,

wobec których obowiązuje ochrona ich formy architektonicznej we wszystkich jej elementach (wysokość, forma dachu, kompozycja elewacji wraz z detalem architektonicznym i stolarką, materiał budowlany oraz bryła obiektu), jak i ochrona wyposażenia, co dot. przede wszystkim kościołów, w tym kościoła w Osieku z wyposażeniem wpisanym do rejestru zabytków. Ochronie podlega także usytuowanie obiektów w terenie - względem stron świata, dróg i innych elementów zagospodarowania oraz funkcja obiektów, której zmiana wymaga zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Obiekty te wymagają zachowania, konserwacji i rewaloryzacji, co dotyczy zarówno zabytkowych zabudowań, jak i elementów zagospodarowania.

W odniesieniu do cmentarzy, wpisanych do rejestru zabytków a znajdujących się we wsi Osiek i Kasparus obowiązuje nakaz ich zachowania, konserwacji i pielęgnacji wszystkich, tworzących je historycznych elementów, tj. układu przestrzennego, rozplanowania dróg, kwater i drzewostanu, a poza tym rozmieszczenia i formy przestrzennej nagrobków, mogił i kapliczek, bram oraz ogrodzeń.

Na prowadzenie wszelkich prac przy obiektach, wpisanych do rejestru zabytków, w tym obiektach ruchomych, wymagane jest uzyskanie zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, innymi słowy obiekty te podlegają ochronie konserwatorskiej na zasadach określonych w przepisach odrębnych, dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Powyższe zasady ochrony konserwatorskiej dotyczyć będą także obiektów, proponowanych do objęcia ochroną prawną z mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a wyszczególnionych w rozdziale 4.1.2. niniejszego tekstu, tj. wsi Kasparus i Suchobrzeźnica oraz obiektów architektonicznych we wsiach: Okarpięc, Osiek i Wymysłowo obr. Wycinki, o ile zostanie ustanowiona wobec nich któraś z form ochrony, przewidziana przepisami przywołanej wyżej ustawy.

Spośród obiektów, ujętych w Gminnej/ Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (GEZ/ WEZ) a proponowanych do objęcia ochroną prawną, jako najważniejszy wskazano wieś Kasparus o zachowanych walorach zabytkowych.

Układ ruralistyczny wsi Kasparus postulowany jest do objęcia ochroną prawną poprzez utworzenie parku kulturowego i/lub wpisanie do rejestru zabytków. Do wpisania do rejestru zabytków zaproponowano także układ ruralistyczny wsi Suchobrzeźnica, W przypadku obu wsi ochronie podlegają pojedyncze obiekty, rozplanowanie układu

ruralistycznego, jego struktura oraz otoczenie. Celem ustanowienia takiej formy ochrony konserwatorskiej na terenie Gminy Osiek winna być ochrona krajobrazu kulturowego regionu etniczno-kulturowego Kociewia.

Na terenie postulowanego parku kulturowego Kasparus lub jego części mogą być ustanowione zakazy i ograniczenia w zakresie wynikającym z art. 17 ust. 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2003 Nr 162 poz.1568 z późn. zm.), między innymi dotyczące funkcji terenów i budynków, np. ograniczenia działalności przemysłowej, rolniczej, hodowlanej, usługowej, zmiany sposobu korzystania z zabytków nieruchomych.

Na terenie projektowanego parku kulturowego chroniony jest przede wszystkim krajobraz kulturowy charakterystyczny dla regionu etniczno-kulturowego Kociewia. Zasadniczym celem ochronnym na tym obszarze powinno być utrzymanie jego rolniczej i leśnej funkcji. Proponuje się następujące zasady polityki przestrzennej, odnoszące się do zakazów i nakazów wynikających z ustawy:

- wyklucza się lokalizację nowej zabudowy poza historycznymi siedliskami;
- uzupełnienia i odtworzenia zabudowy są dopuszczalne przy dokładnym zachowaniu tradycji i sztuki budowlanej miejsca, zasad kompozycji poszczególnych zagród;
- funkcje zabudowy – rolnicza także agroturystyka, usługi turystyczne, zabudowa mieszkaniowa,
- w granicach projektowanego parku wyklucza się lokalizację nowych działalności przemysłowych, zakaz nie powinien dotyczyć odtworzenia działalności o charakterze przetwórczym,
- na całym obszarze obowiązuje zakaz lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, napowietrznych linii wysokiego napięcia i innych podobnych obiektów infrastrukturalnych mogących zakłócić harmonijny krajobraz
- powinny być wprowadzone zakazy dla lokalizacji przemysłowych form hodowli, szczególnie jeśli miałyby się to wiązać z nowymi dużymi budynkami (chlewnie, obory),
- natomiast przy istniejących gospodarstwach rolnych dopuszcza się lokalizację budowli związanych z rozwojem produkcji rolnej i modernizacją siedlisk gospodarstw rolnych (np. silosy do przechowywania zboża na własny użytek gospodarstwa, nowoczesne instalacje związane z ochroną środowiska) jednak obiekty te powinny być starannie wkomponowane w krajobraz;

- na całym obszarze powinien obowiązywać nakaz utrzymania, rekompozycji wartościowych elementów krajobrazu,
- należy wprowadzić bezwzględny zakaz składowania lub magazynowania odpadów.

Dla obszaru parku kulturowego (po jego powołaniu):

- należy opracować plan ochrony parku kulturowego, który wymaga zatwierdzenia przez Radę Gminy,
- obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Objęcie ochroną w formie parków kulturowych miejsc o wysokich i wyjątkowych wartościach, gdzie została zachowana historyczna struktura przestrzeni i szczególne walory przyrodniczo-krajobrazowe zostało ustalone w Planie Zagospodarowania Województwa Pomorskiego. Zgodnie z Planem, działania takie powinny obejmować miejscowość Kasparus (gm. Osiek) - zespół drewnianej zabudowy wiejskiej.

Gmina Osiek Pomorski położona jest w obrębie regionu etniczno-kulturowego Kociewia. Na jej terenie zachowało się wiele z elementów dawnego krajobrazu kulturowego, w sensie sposobu kształtowania przestrzeni – w zespoły i układy ruralistyczne oraz formy zabudowań.

Architektura budynków miejscowości położonych w regionie Kociewia ze względu na zróżnicowany teren, wielkość form rozplanowania wsi oraz różnice w poziomie ekonomicznym, strukturze zawodowej miejscowej ludności itp. sprawia, że niemal każda ze wsi posiada swoisty indywidualny charakter, odróżniający ją od wsi sąsiednich – różnice te mogą być znaczne.

Sprowadzają się one ogólnie do specyficznego dla każdej miejscowości krajobrazu kulturowego, a także:

- charakteru architektonicznego zabudowy,
- skali poszczególnych obiektów, ich gabarytów i formy,
- rodzaju tradycyjnie stosowanych konstrukcji i materiału,
- form wystroju architektonicznego.

Uchwycenie tych cech i umiejętne ich wykorzystanie w zabudowie nowoprojektowanej jest jednym z warunków stworzenia struktur współgrających z otoczeniem. Tradycyjne budownictwo Kociewia posługiwało się materiałami naturalnymi: drewnem, gliną i kamieniem. W II połowie XIX wieku stosowano nie otynkowaną cegłę. Ściany tynkowane należy zaliczyć tu do rzadkości. Drewno wydaje się niemal koniecznym materiałem do stosowania także w budynkach nowo

wznoszonych. Budynki kociewskie charakteryzują się bryłą zwartą, założoną na planie prostokąta. Wysokość ścian przyziemia – także w starszych budynkach murowanych – wynosi około 2 m., co nadaje bryle przysadzisty charakter.

Domy kociewskie posiadały bogatą dekorację, w której najważniejszymi elementami były:

- ozdobne szczyty objane deskami o skośnym lub romboidalnym układzie,
- profilowane deski osłaniające zwęgłowania budynków o konstrukcji mieszanej – konsekwencja popularnego stosowania również konstrukcji sumikowo - łątkowej,
- ganki o ozdobnej snycerce,
- bogata oprawa okien: okiennic, opaski profilowane gzymsy nad i podokienne itp.,
- ozdobna stolarka drzwi – stosowanie naddrzwiowego oświetlenia.

W budownictwie Kociewia ważną rolę odgrywał też wystrój malarski. Stolarkę drzwiową i okienną malowano najczęściej na kolor zielony lub niebieski, zabezpieczając smołą, malowano często na czarno.

Zabudowa mieszkalna, drewniana i murowana, znajdująca się na terenie gm. Osiek, o cechach tradycyjnych charakterystycznych dla miejsca i regionu winna być zachowana i stanowić inspirację do kształtowania nowej zabudowy.

4.4. Zasady ochrony obiektów znajdujących się w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków i postulowanych do ujęcia w ww. ewidencji

Obiekty ujęte w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków wskazuje się do objęcia ochroną konserwatorską w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach, wyszczególnionych w rozdziale 4.2. *Obiekty postulowane do ujęcia w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków i objęcia ochroną prawną.*

Obiekty zabytkowe architektoniczne, znajdujące się w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków podlegają ochronie w zakresie historycznych cech:

- sposobu usytuowania budynków względem dróg, innych zabudowań i w odniesieniu do uwarunkowań przestrzenno-kompozycyjnych i przyrodniczych,
- historycznej bryły budynków,
- historycznego kształtu dachu (dachy dwuspadowe) i historycznej formy architektonicznej,
- dyspozycji ścian, tj. rozmieszczenia otworów okiennych i drzwiowych, detalu architektonicznego (w tym wielkości i kształtu okien oraz tradycyjnych podziałów stolarki okiennej i drzwiowej),

- historycznej kolorystyki i historycznych materiałów budowlanych.

W przypadku obiektów techniki i kultury materialnej, co dotyczy zespołu zabudowań młyna w miejsc. Szlaga Młyn ochronie podlega, poza ww. cechami także sposób ukształtowania terenu z zespołem zabudowań i zagospodarowania roślinnością, rozplanowanie systemu wodnego a także wyposażenie i urządzenia techniczne, związane z funkcjonowaniem młyna.

Wszelkie działania przy zabytkowej zabudowie oraz obiektach techniki i kultury materialnej wymagają stosowania przepisów odrębnych, dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

W obiektach tych dopuszcza się zmiany związane z przystosowaniem ich do współczesnych wymogów technicznych i funkcjonalnych, tak by możliwe było użytkowanie obiektów, zapewniające bieżącą konserwację i ochronę przed dewastacją, przy zachowaniu tychże w możliwie niezmienionym kształcie.

Ponieważ na odbiór obiektów wpływa ich otoczenie, zabudowę sąsiadującą z obiektami o wartościach kulturowych należy kształtować na zasadzie dobrego sąsiedztwa w celu wytworzenia harmonijnej przestrzeni. W nowej zabudowie zaleca się kontynuowanie tradycji budowlanej miejscowej i regionalnej, poprzez stosowanie tradycyjnych form bryły i kształtów dachu (dachy dwuspadowe), tradycyjnego detalu architektonicznego, konstrukcji i kolorystyki itp. Działania inwestycyjne prowadzone przy obiektach zabytkowych i historycznych powinny służyć konserwacji i ochronie ich cech zabytkowych.

W razie rozbiórki obiektu o wartościach historycznych i kulturowych w jego miejscu należy realizować nową zabudowę na zasadzie odtworzenia oraz dobrego sąsiedztwa i kontynuacji historycznych form i układów urbanistycznych, a ewent. zmiany dopuszczalne na warunkach ustalonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków muszą służyć podniesieniu waloru przestrzennego konkretnej lokalizacji obiektu i jego otoczenia. Zasada takiego kształtowania zabudowy dotyczy także miejsc po nieistniejących, wcześniej rozebranych obiektach historycznych.

W Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków ujęto 4 zabytkowe układy ruralistyczne wsi – Osiek, Kasparus, Suchobrzeźnica i Wierzbiny, które wskazuje się do objęcia ochroną konserwatorską w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przy czym dla układu ruralistycznego wsi Osiek będzie to dodatkową formą ochrony, jako że jest on wpisany do rejestru zabytków i podlega ścisłej ochronie

konserwatorskiej na zasadach określonych w przepisach odrębnych, dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

W niniejszym *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* jako za kwalifikujące się do ochrony uznano także układy ruralistyczne wsi z zachowanymi zespołami zabudowy w miejsc.: Głuche, Jaszczierz, Jeżewnica, Łuby, Radogoszcz, Skórzenno i Udzierz,

Wszystkie ww. układy ruralistyczne wsi wskazuje się do objęcia ochroną konserwatorską w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach, wyszczególnionych w rozdziale 4.2. *Obiekty postulowane do ujęcia w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków i objęcia ochroną prawną* - poprzez wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej, jak na załączonym rysunku Kierunków zagospodarowania przestrzennego, z ustaleniami odnośnie zasad ochrony obowiązujących w obrębie stref, co zawarte jest w dalszej części tekstu niniejszego opracowania, w rozdziale 4.5.2 i 4.5.3..

Przedstawione strefy ochrony konserwatorskiej podlegają możliwości korekty i uszczegółowienia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Zasada dobrej kontynuacji w rozwoju przestrzennym wsi Kasparus, Suchobrzeźnica i Wierzbiny, a także wsi Głuche, Jaszczierz, Jeżewnica, Łuby, Radogoszcz, Skórzenno i Udzierz powinna wyrażać się w organicznym rozwoju struktur ruralistycznych, niezakłócaniu charakteru ich zabudowy, wpisywaniu się nowych obiektów w ukształtowaną historycznie tkankę przestrzenną oraz w dopasowaniu ich formy architektonicznej do form wykształconych na terenie południowo-zachodniego Kociewia.

Ochronie konserwatorskiej i zasadom jej sprawowania, właściwym dla określonych grup obiektów podlegać będą także obiekty o wartościach kulturowych, dotychczas nie ujęte w Gminnej/ Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków gminy Osiek, a zasygnalizowane w rozdziale 4.2. *Obiekty postulowane do ujęcia w Gminnej/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków i objęcia ochroną prawną* niniejszego tekstu, jak m.in. poza zabudowania, cmentarze w miejsc Cisowy i Szłaga, aleje drzew i założenia zieleni komponowanej, czy kapliczki przydrożne, o ile zostaną zewidencjonowane i objęte ochroną ustaleniami planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji, wyszczególnionych w cytowanym rozdziale 4.2.

4.5. Zasady ochrony w obrębie stref ochrony konserwatorskiej układów ruralistycznych wsi, wyznaczonych w Studium

Na terenie Gminy Osiek, wokół i w otoczeniu terenów i obszarów zabytkowych oraz historycznych wyznacza się strefy ochrony konserwatorskiej, do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach, wyszczególnionych w rozdziale 4.1. *Obiekty zabytkowe*, tj.:

- strefy ochrony zabytkowego układu ruralistycznego wsi Osiek, określone w decyzji o wpisie ww. układu do rejestru zabytków wraz z dodatkową strefą, ustaloną w niniejszym studium, z zasadami ochrony w obrębie ww. stref, przedstawionymi w podrozdziałach 4.5.1 i 4.5.2;
- strefy ochrony zabytkowych układów ruralistycznych wsi Kasparus, Suchobrzeźnica i Wierzbiny, ujętych w Gminnej / Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (GEZWEŻ), z zasadami ochrony w obrębie ww. stref, przedstawionymi w podrozdziale 4.5.2;
- strefy ochrony historycznych układów ruralistycznych wsi z zespołami zabudowy w miejsc. Głuche, Jaszczysz, Jeżewnica, Radogoszcz, Skórzemno, Łuby i Udziej, z zasadami ochrony w obrębie ww. stref, przedstawionymi w podrozdziale 4.5.3.

4.5.1. Zasady ochrony w obrębie stref ochrony konserwatorskiej zabytkowej wsi Osiek

Na terenie miejscowości Osiek znajduje się zespół ruralistyczny wsi, który decyzją z dnia 2 lutego 1985 r. (nr rej. 1085) został wpisany do rejestru zabytków. W granicach wyznaczonego zespołu, w ww. decyzji o wpisie do rejestru zabytków wytyczono następujące strefy ochrony konserwatorskiej, określone na planszach; uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego niniejszego *Studium*, a mianowicie takie jak:

- **strefa A** – pełnej ochrony, obejmująca centralny obszar wsi, wschodni odcinek ulicy Partyzantów Kociewskich, południowy odcinek ulicy Kwiatowej i zachodni fragment ul. Wyzwolenia do wlotu ul. Na Borku;
- **strefa B** – strefa ochrony, obejmująca 3 fragmenty wsi - historycznie młodsze obszary wsi;
- **strefa E1** – ochrony ekspozycji, stanowiąca otoczenie zabytku w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – obszar z ograniczeniami w zakresie intensywności i gabarytów

zabudowy ze względu na ochronę ekspozycji zabytkowego zespołu ruralistycznego;

- **strefa E2** – ochrony ekspozycji, stanowiąca otoczenie zabytku w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – obszar wyłączony spod zabudowy ze względu na ochronę ekspozycji zabytkowego zespołu ruralistycznego;
- **strefa K** – ochrony krajobrazu, stanowiąca otoczenie zabytku w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – obszar wyłączeń spod zabudowy i ograniczeń intensywności i gabarytów ze względu na ochronę krajobrazu otoczenia zabytkowego zespołu ruralistycznego;
- **strefa W** – ochrony archeologicznej, obejmująca 2 obszary – jeden o eksponowanej formie terenowej, z ruinami zamku krzyżackiego (w GEZ Nr 180) i drugi ze stanowiskiem archeologicznym, wpisanym do rejestru zabytków.

W strefie ochrony konserwatorskiej A (pełnej ochrony) i strefie ochrony konserwatorskiej B, zaznaczonych łącznie na planszach uwarunkowań i kierunków niniejszego *Studium* obowiązują następujące ustalenia:

- 1) przedmiotem ochrony są wszystkie historyczne elementy zainwestowania, w tym:
 - a) historyczny układ ulic i dróg,
 - b) historyczne podziały parcelacyjne,
 - c) historyczne zasady kształtowania zabudowy (w tym w zespołach zagrodowych) oraz historyczne i tradycyjne zasady i formy zagospodarowania terenu,
 - d) zabytkowa zabudowa mieszkalna, gospodarcza,
 - e) zachowane elementy zabytkowej małej architektury np. ogrodzenia, słupki bramne, bramy, piwniczki ziemne,
 - f) zachowane fragmenty dawnych nawierzchni dróg, podwórze, wjazdów do zagród,
 - g) zachowane elementy zieleni wysokiej, w szczególności nasadzenia wzdłuż granic starego cmentarza przykościelnego, zieleń cmentarza parafialnego, starodrzew związany z siedliskami, zieleń związana z historycznym układem komunikacyjnym;
- 2) nakazy, zakazy, ograniczenia i dopuszczenia w obrębie stref ochrony konserwatorskiej:

- a) obowiązuje wymóg zachowania, konserwacji i rewaloryzacji zachowanych elementów układu i struktury zabytkowego zespołu wsi oraz uzupełnienia struktury zabudowy w miejscach jej historycznego występowania,
- b) podziały parcelacyjne oznaczone na rysunku planu podlegają ochronie; nie dopuszcza się ich likwidacji np. poprzez scalenie działek; wprowadza się wymóg ich utrwalania w przestrzeni poprzez sytuowanie w ich linii ogrodzeń, nasadzeń zieleni wysokiej itp.,
- c) dopuszcza się nową zabudowę na zasadach kontynuacji specyfiki miejscowej i tradycyjnej zabudowy oraz poszanowania zabytkowego sąsiedztwa,
- d) w obrębie obszaru występowania historycznych siedlisk o charakterze zagród rolniczych obowiązuje wymóg zachowania i kontynuacji zasady kształtowania rozplanowania zabudowy w zgodzie z tradycją miejscowego budownictwa regionalnego: budynek główny (mieszkalny) należy sytuować szerokofrontowo do drogi, oddzielając od ulicy przedogródkiem, a zabudowania inwentarskie i gospodarcze sytuować na tyłach parceli wokół podwórza; w istniejącej zabudowie w tym obszarze obowiązuje wymóg sytuowania nowych obiektów towarzyszących (typu altany ogrodowe, garaże, obiekty gospodarcze) na tyłach parceli, w nawiązaniu do historycznych układów zagrody,
- e) dla nowej zabudowy ustala się nakaz kształtowania w nawiązaniu do tradycji historycznej, do form architektonicznych właściwych dla regionalnej tradycji budowlanej, pod względem usytuowania, linii zabudowy, proporcji, gabarytów oraz formy bryły i kształtu dachu (dach dwuspadowy),
- f) obowiązuje nakaz kontynuowania i uwzględnianie lokalnych tradycji budowlanych w pracach budowlanych (w tym renowacyjnych i remontowych) prowadzonych przy budynkach istniejących,
- g) ustala się zakaz wprowadzania wszelkich form zabudowy tymczasowej,
- h) ustala się wymóg stosowania ogrodzeń niskich (max.. 1,20 m), ażurowych (drewniane sztachetowe) lub z siatki podsadzonej żywopłotem; dopuszcza się cokoły w/w ogrodzeń z kamienia polnego lub cegły (max 30 cm wysokości); obowiązuje zakaz stosowania ogrodzeń pełnych murowanych i betonowych, oraz ogrodzeń z prefabrykowanych,
- i) w obrębie frontowych partii parceli należy wprowadzać zagospodarowanie zielenią w formie tradycyjnych przedogródków z przewagą rodzimych gatunków roślinności; dopuszcza się stosowanie naturalnych żywopłotów, pnączy, grup rodzimych drzew niskopiennych lub rodzimych gatunków krzewów przesłaniających wgląd na posesję,

- j) ustala się zakaz instalowania nośników reklamowych; ustala się zakaz stosowania reklam wbudowanych oraz reklam umieszczanych na obiektach zabytkowych; dopuszcza się szyldy o powierzchni do 1 m² dotyczące działalności prowadzonej w obrębie posesji oraz niezbędne tablice informacyjne w tym informacji turystycznej,
 - k) przy wprowadzaniu małej architektury takiej jak ogrodzenia, bramy, ławki, oświetlenie uliczne, kosze na śmieci, nawierzchnie chodników czy wjazdy na posesję wskazane zastosowanie elementów wzorowanych ściśle na tradycji lub opartych o przygotowany dla całej miejscowości w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków lokalny wzornik;
- 3) w obrębie **stref A i B** ochrony konserwatorskiej:
- a) wszystkie działania (w tym wszelkie roboty budowlane) wymagają pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie prac przy obiekcie zabytkowym,
 - b) dla nowych inwestycji ustala się wymóg uzgadniania projektu zagospodarowania działki oraz uzyskiwania od PWKZ wytycznych konserwatorskich lub wstępnej pozytywnej opinii o planowanej inwestycji w oparciu o wstępną koncepcję architektoniczną przed przystąpieniem do prac projektowych,
 - c) ustala się wymóg występowania o wytyczne konserwatorskie dla remontów i prac budowlanych prowadzonych w obiektach o wartościach chronionych planem.

W strefie ochrony konserwatorskiej E1 – ochrony ekspozycji z ograniczeniem gabarytu obowiązują następujące ustalenia:

- 1) przedmiotem ochrony są zachowane elementy historycznego krajobrazu, takie jak drogi, cieki wodne i rowy melioracyjne, elementy zieleni komponowanej takie jak nasadzenia wzdłuż dróg; zachowane historyczne podziały,
- 2) ustala się zakaz instalowania nośników reklamowych oraz innych form reklamy, postuluje się ograniczenia reklam do niezbędnych szyldów i elementów informacji turystycznej,
- 3) ustala się zakaz stosowania ogrodzeń pełnych i z prefabrykowanych przęseł betonowych,
- 4) ustala się nakaz zachowania wolnych od zabudowy i wysokich przesłon (np. drzewa) korytarzy widokowych,

- 5) ustala się dla nowej zabudowy ograniczenie jej gabarytów, poprzez zachowanie skali i typów architektury nawiązującej do regionalnej tradycji budowlanej, podporządkowanej ekspozycji obiektów i terenów w obszarze wsi Osiek, objętej strefami ochrony konserwatorskiej A i B,
- 6) wszelkie działania (w tym wszelkie prace budowlane) w granicach strefy wymagają pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie prac przy obiekcie zabytkowym (zgodnie z art. 36 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r.

W strefie ochrony konserwatorskiej E2 – ochrony ekspozycji z zakazem zabudowy obowiązują następujące ustalenia:

- 1) ustala się zakaz wprowadzania nowej zabudowy, ze szczególnym uwzględnieniem ruin zabytkowego zamku i terenu jego bezpośredniego otoczenia, gdzie obowiązuje wymóg bezwzględnego wyłączenia spod nowej zabudowy, z dopuszczeniem utrzymania zabudowy istniejącej, na warunkach uzgodnionych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- 2) dla planowanych w *Studium* w obrębie strefy E2 terenów „rozwoju produkcji, składów i magazynów oraz usług” dopuszczalna jest jedynie funkcja usługowa, z bezwzględnym zakazem zabudowy, w tym również tymczasowej,
- 3) ustala się zakaz instalowania nośników reklamowych oraz innych form reklamy, dopuszczalne jedynie tablice informacji turystycznej,
- 4) ustala się zakaz stosowania ogrodzeń pełnych i z prefabrykowanych przęseł betonowych,
- 5) zakaz sytuowania masztów, wież, anten i innych tego typu obiektów budowlanych, nie związanych z funkcją podstawową terenu,
- 6) wszelkie działania (w tym wszelkie prace budowlane) w granicach strefy wymagają pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie prac przy obiekcie zabytkowym.

W strefie ochrony konserwatorskiej K – ochrony krajobrazu, obowiązują następujące ustalenia:

- 1) przedmiotem ochrony są zachowane elementy historycznego krajobrazu, takie jak drogi, cieki wodne i rowy melioracyjne, elementy zieleni komponowanej jak nasadzenia wzdłuż dróg,

- 2) ustala się zakaz instalowania nośników reklamowych oraz innych form reklamy, ustala się postulat ograniczenia reklam do niezbędnych szyldów i elementów informacji,
- 3) ustala się zakaz stosowania ogrodzeń pełnych i z prefabrykowanych przęseł betonowych,
- 4) ustala się wymóg podporządkowania wszelkich zamierzeń inwestycyjnych ochronie wartości krajobrazowych i ekspozycyjnych, skutkujący także wyłączeniem spod zabudowy,
- 5) ustala się nakaz opiniowania lokalizacji inwestycji przez wojewódzkiego konserwatora zabytków; pozytywna opinia może być uzależniona od wyników studiów krajobrazowych, których zakres każdorazowo w opinii określi Wojewódzki Konserwator Zabytków,
- 6) wykonywanie wszelkich robót budowlanych w granicach strefy wymaga pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie prac przy obiekcie zabytkowym,

W strefie W ochrony archeologicznej – obowiązują ustalenia, przedstawione w rozdziale 4.6, dotyczące zasad ochrony stanowisk archeologicznych o własnej formie terenowej (eksponowanych w terenie) i stanowisk płaskich, w tym stanowiska wpisanego do rejestru zabytków.

4.5.2. Zasady ochrony w obrębie stref ochrony konserwatorskiej zabytkowych wsi, ujętych w Gminnej / Wojewódzkiej Ewidencji zabytków (GEZ/WEZ)

Na terenie gminy Osiek znajdują się 3 wsie o zabytkowych układach ruralistycznych, ujęte w Gminnej / Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (GEZ/WEZ), tj. wsie; Kasparus, Suchobrzeźnica i Wierzbiny, dla których w ustalono następujące strefy ochrony konserwatorskiej, określone na planszy kierunków zagospodarowania przestrzennego niniejszego *Studium*, a mianowicie takie jak:

- **strefa ochrony konserwatorskiej zabytkowego układu ruralistycznego wsi** – obejmująca zasięg dawnego rozplanowania wsi i obszar z zachowaną zabytkową i historyczną zabudową oraz z innymi elementami pierwotnego zagospodarowania;
- **strefa ochrony ekspozycji i otoczenia zabytkowego układu ruralistycznego wsi oraz ochrony krajobrazu** stanowiąca otoczenie zabytku – obszar z ograniczeniami w zakresie intensywności i gabarytów zabudowy oraz

z wyłączeniami spod zabudowy ze względu na ochronę ekspozycji oraz ochronę krajobrazu zabytkowego zespołu ruralistycznego.

W ewidencji konserwatorskiej ujęta jest także wieś Osiek, wpisana do rejestru zabytków woj. Pomorskiego, dla której z mocy decyzji o wpisie do rejestru zabytków wyznaczone zostały strefy ochrony konserwatorskiej „A”, „B”, „E1”, „E2” i „K”, w obrębie których obowiązują zasady ochrony, przedstawione w rozdziale 4.5.1 niniejszego tekstu oraz strefa „W” ochrony archeologicznej, z zasadami ochrony przedstawionymi w rozdziale 4.6. Dla ww. wsi, jako odznaczającej się ogromnymi walorami zabytkowymi, historycznymi i krajobrazowymi, a także kulturotwórczymi oraz jako głównego ośrodka inwestycyjnego gminy wyznacza się dodatkowo strefę ochrony ekspozycji i otoczenia zabytkowego układu ruralistycznego wsi oraz ochrony krajobrazu, w obrębie której obowiązywać będą zasady ochrony, takie jak dla wsi, ujętych w Gminnej/ Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (GEZ/WEZ), określone w dalszej części niniejszego rozdziału 4.5.2.

W strefie ochrony konserwatorskiej zabytkowego układu ruralistycznego wsi obowiązują następujące ustalenia:

1) Przedmiotem ochrony są wszystkie historyczne elementy zainwestowania, w tym:

- a) historyczny układ ulic i dróg,
- a) historyczne podziały parcelacyjne,
- b) historyczne zasady kształtowania zabudowy (w tym w zespołach zagrodowych) oraz historyczne i tradycyjne zasady i formy zagospodarowania terenu,
- c) powiązania widokowe i funkcjonalne z otoczeniem,
- d) zabytkowa zabudowa mieszkalna, gospodarcza, w tym gabaryty zabudowy, wystrój zewnętrzny elewacji,
- e) zachowane elementy zabytkowej małej architektury np. ogrodzenia, słupki bramne, bramy, piwniczki ziemne,
- f) zachowane fragmenty dawnych nawierzchni dróg, podwórzy, wjazdów do zagród,
- g) zachowane elementy zieleni wysokiej, starodrzew związany z siedliskami, zieleń związana z historycznym układem komunikacyjnym;

2) nakazy, zakazy, ograniczenia i dopuszczenia w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej:

- a) utrzymać podziały parcelacyjne, nie dopuszczając do ich likwidacji np. poprzez scalenie działek; wprowadza się wymóg ich utrwalania w przestrzeni poprzez sytuowanie w ich linii ogrodzeń, nasadzeń zieleni wysokiej itp.,
- b) dopuszcza się nową zabudowę na zasadach kontynuacji specyfiki miejscowej i tradycyjnej zabudowy oraz poszanowania zabytkowego sąsiedztwa,
- c) w obrębie obszaru występowania historycznych siedlisk o charakterze zagród rolniczych obowiązuje wymóg zachowania i kontynuacji zasady kształtowania rozplanowania zabudowy w zgodzie z tradycją miejscowego budownictwa regionalnego: budynek główny (mieszkalny) należy sytuować szerokofrontowo do drogi, oddzielając od ulicy przedogródkiem, a zabudowania inwentarskie i gospodarcze sytuować na tyłach parceli wokół podwórza; w istniejącej zabudowie w tym obszarze obowiązuje wymóg sytuowania nowych obiektów towarzyszących (typu altany ogrodowe, garaże, obiekty gospodarcze) na tyłach parceli, w nawiązaniu do historycznych układów zagrody,
- d) dla nowej zabudowy ustala się nakaz kształtowania w nawiązaniu do tradycji historycznej pod względem usytuowania, linii zabudowy, proporcji, gabarytów oraz formy dachu obowiązuje nakaz kontynuowania w nowej zabudowie form architektonicznych właściwych dla regionalnej tradycji budowlanej,
- e) obowiązuje nakaz kontynuowania i uwzględnianie lokalnych tradycji budowlanych w pracach budowlanych (w tym renowacyjnych i remontowych) prowadzonych przy budynkach istniejących,
- f) ustala się zakaz wprowadzania wszelkich form zabudowy tymczasowej,
- g) ustala się wymóg stosowania ogrodzeń niskich (max.. 1,20 m), ażurowych (drewniane sztachetowe) lub z siatki podsadzonej żywopłotem; dopuszcza się cokoły w/w ogrodzeń z kamienia polnego lub cegły (max 30 cm wysokości); obowiązuje zakaz stosowania ogrodzeń pełnych murowanych i betonowych, oraz ogrodzeń z prefabrykowanych,
- h) w obrębie frontowych partii parceli należy wprowadzać zagospodarowanie zielenią w formie tradycyjnych przedogródków z przewagą rodzimych gatunków roślinności; dopuszcza się stosowanie naturalnych żywopłotów, pnączy, grup rodzimych drzew niskopiennych lub rodzimych gatunków krzewów przesłaniających wgląd na posesję,

- i) ustala się zakaz instalowania nośników reklamowych; ustala się zakaz stosowania reklam wbudowanych oraz reklam umieszczanych na obiektach zabytkowych; dopuszcza się szyldy o powierzchni do 1 m² dotyczące działalności prowadzonej w obrębie posesji oraz niezbędne tablice informacyjne w tym informacji turystycznej,
- j) przy wprowadzaniu małej architektury takiej jak ogrodzenia, bramy, ławki, oświetlenie uliczne, kosze na śmieci, nawierzchnie chodników czy wjazdy na posesję wskazane zastosowanie elementów wzorowanych ściśle na tradycji lub opartych o przygotowany dla całej miejscowości w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków lokalny wzornik.

Zasada dobrej kontynuacji w rozwoju przestrzennym wsi Kasparus, Suchobrzeźnica i Wierzbiny powinna wyrażać się w ograniczonym rozwoju struktur ruralistycznych, niezakłócaniu charakteru ich zabudowy, wpisywaniu się nowych obiektów w ukształtowaną historycznie tkankę przestrzenną oraz w dopasowaniu ich formy architektonicznej do form wykształconych na terenie południowo-zachodniego Kociewia.

W strefie ochrony ekspozycji i otoczenia zabytkowego układu ruralistycznego wsi oraz ochrony krajobrazu obowiązują następujące ustalenia:

- 1) przedmiotem ochrony są zachowane elementy historycznego krajobrazu, takie jak; drogi, cieki wodne i rowy melioracyjne, elementy zieleni komponowanej, takie jak; nasadzenia wzdłuż dróg, zachowane historyczne podziały,
- 2) nakazy, zalecenia, zakazy, ograniczenia i dopuszczenia w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej:
 - a) ustala się zakaz instalowania nośników reklamowych oraz innych form reklamy, postuluje się ograniczenia reklam do niezbędnych szyldów i elementów informacji turystycznej,
 - b) ustala się zakaz stosowania ogrodzeń pełnych i z prefabrykowanych przęseł betonowych,
 - c) ustala się zakaz sytuowania masztów, wież, anten i innych tego typu obiektów budowlanych, nie związanych z funkcją podstawową terenu,
 - d) zalecenie porządkowania lub usunięcia substandardowej zabudowy z obszaru strefy,
 - e) sukcesywna likwidacja lub przebudowa obiektów dysharmonizujących,

- f) nie dopuszczenie do budowy obiektów, których wysokość mogłaby stanowić przesłonę widokową i dysonans w krajobrazie kulturowym,
- g) nie dopuszczenie do tworzenia przesłon widokowych z zieleni wysokiej, za wyjątkiem konieczności wytworzenia przesłon dla obiektów istniejących, stanowiących dysonans przestrzenny,
- h) zalecenie maksymalnego zachowania ukształtowania terenu i zieleni, szczególnie naturalnej roślinności i zadrzewień na stokach,
- i) ustala się wymóg podporządkowania wszelkich zamierzeń inwestycyjnych ochronie wartości krajobrazowych,
- j) ustala się zalecenie opiniowania lokalizacji inwestycji przez wojewódzkiego konserwatora zabytków; pozytywna opinia może być uzależniona od wyników studiów krajobrazowych, których zakres każdorazowo określi w opinii Wojewódzki Konserwator Zabytków,
- k) wykonywanie wszelkich robót budowlanych w granicach strefy przy obiekcie zabytkowym i historycznym wymaga uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Ww. strefy ochrony konserwatorskiej, opisane w tym podrozdziale, a wyznaczone na rysunku Studium podlegają możliwości korekty i uszczegółowienia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

4.5.3. Zasady ochrony w obrębie stref ochrony konserwatorskiej historycznych wsi z zespołami zabudowy, postulowanych do ujęcia w Gminnej / Wojewódzkiej Ewidencji zabytków (GEZ/WEŻ) i objęcia ochroną

Na terenie gminy Osiek znajduje się 9 wsi o historycznych układach ruralistycznych, a mianowicie takie jak: Głuche, Jaszczierz, Jeżewnica, Radogoszcz, Skórzenno, Skrzynia, Łuby, Udzierz i Wycinki.

Spośród ww. wsi 7 z nich postuluje się do ujęcia w Gminnej / Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (GEZ/WEŻ), tj. wsie: Głuche, Jaszczierz, Jeżewnica, Radogoszcz, Skórzenno, Łuby i Udzierz, jako o stosunkowo dobrze zachowanych układach przestrzennych i zabudowie o wartościach historycznych. Dla tych wsi ustala się następujące strefy ochrony konserwatorskiej, określonych na planszy kierunków zagospodarowania przestrzennego niniejszego *Studium*, a mianowicie takie jak:

- **strefa ochrony konserwatorskiej historycznego układu ruralistycznego wsi** – obejmująca zasięg dawnego rozplanowania wsi i obszar z zachowaną historyczną zabudową oraz z innymi elementami pierwotnego zagospodarowania.

Ustalenia odnośnie zasad ochrony w obrębie ww. strefy są takie same, jak dla układów ruralistycznych wsi zabytkowych, ujętych w Gminnej / Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków, określone w rozdziale 4.5.2.;

- **strefa ochrony ekspozycji i otoczenia historycznego układu ruralistycznego wsi oraz ochrony krajobrazu**, stanowiąca otoczenie wsi – obszar z ograniczeniami w zakresie intensywności i gabarytów zabudowy oraz z wyłączeniami spod zabudowy ze względu na ochronę ekspozycji historycznego zespołu ruralistycznego.

Ustalenia odnośnie zasad ochrony w obrębie ww. strefy są takie same, jak dla układów ruralistycznych wsi zabytkowych, ujętych w Gminnej / Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków, określone w rozdziale 4.5.2.

Ww. strefy ochrony konserwatorskiej, opisane w tym podrozdziale, a wyznaczone na rysunku Studium podlegają możliwości korekty i uszczegółowienia na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

4.6. Stanowiska archeologiczne

Stanowiska archeologiczne jako istotny element dziedzictwa oraz krajobrazu kulturowego podlegają ochronie na mocy przepisów prawa międzynarodowego (Europejska Konwencja o Ochronie Dziedzictwa Archeologicznego, Europejska Konwencja Krajobrazowa) i tworzonego w ich duchu prawa krajowego (m.in. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wraz z aktami wykonawczymi), które zobowiązują do ich trwałego zachowania (jeśli to możliwe — na miejscu), uwzględnienia zadań ochronnych w procesie planowania przestrzennego, a jeśli niemożliwa jest trwała ochrona — metodycznego przebadania i zadokumentowania warstw kulturowych (warstw tworzących się w trakcie użytkowania przez człowieka danego terenu) oraz zakonserwowania i zabezpieczenia pozyskanych archeologicznych zabytków ruchomych. Zarówno naukowe jak i inwestycyjne badania wykopaliskowe należy ograniczyć do niezbędnego minimum, ponieważ oryginalne nawarstwienia i obiekty kulturowe zostają w ich trakcie nieodwracalnie usunięte, a ślad po nich istnieje wyłącznie w sporządzonej dokumentacji archeologiczno-konserwatorskiej. Z tego powodu, w przypadku zagrożenia stanowiska archeologicznego poprzez działania inwestycyjne lub gospodarcze, badaniami archeologicznymi obejmuje się jedynie obszar bezpośrednio narażony na zniszczenie przez prace ziemne. Z kolei w przypadku badań naukowych zaleca się zwiększenie udziału metod nieinwazyjnych, takich jak badania georadarowe, magnetyczne, elektrooporowe, C14 itp.

Ustala się następujące ogólne kierunki ochrony stanowisk archeologicznych:

- ujęcie w gminnej ewidencji zabytków na podstawie art. 22 ust 4 i 5 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i w dalsze wykonywanie przepisów określających zasady ochrony obiektów figurujących w GEZ;
- uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego zgodnie ze szczegółowymi kierunkami wytyczonymi w dalszej części *Studium*.

4.6.1. Kierunki ochrony stanowisk archeologicznych o własnej formie terenowej

Do trwałego zachowania przeznaczają się stanowiska archeologiczne posiadające własną formę terenową - ruiny zamku krzyżackiego w miejscowości Osiek. Na obszarze w/w stanowiska archeologicznego wyklucza się wszelką działalność inwestycyjną i gospodarczą, zwłaszcza związaną z pracami ziemnymi (w tym rolną)

i przekształcaniem krajobrazu. W jego obrębie dopuszcza się jedynie prowadzenie niezbędnych prac porządkowych, zabezpieczających, konserwujących, rewaloryzacyjnych oraz naukowo-badawczych przy zachowaniu przepisów odrębnych. Stanowisku należy zapewnić w miarę możliwości odpowiednią ekspozycję, wzbogacając tym samym krajobraz kulturowy gminy i podnosząc jej atrakcyjność turystyczną. Możliwa jest adaptacja na cele turystyczno-rekreacyjno-dydaktyczne, jednak przy uwzględnieniu historyczno-geograficznego kontekstu oraz we współpracy z właściwym organem ochrony zabytków i przy zachowaniu przepisów odrębnych.

Ustala się następujące szczegółowe kierunki ochrony stanowisk archeologicznych o własnej formie terenowej:

- zakaz zabudowy, prowadzenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej na terenach stanowisk oraz w wytyczonych strefach ich ochrony;
- uporządkowanie i zabezpieczenie obszarów stanowisk i ich stref ochrony oraz ich właściwe utrzymanie;
- ograniczenie potencjalnych zagrożeń naturalnych;
- ograniczenie do niezbędnego minimum wykopaliskowych badań archeologicznych na korzyść badań nieinwazyjnych (badania georadarowe, magnetyczne, elektrooporowe, C14 itp.);
- zachowanie i uczytelnianie formy krajobrazowej i topograficznej;
- ekspozycja i wkomponowanie w krajobraz kulturowy gminy;
- ewentualna adaptacja na cele turystyczno-rekreacyjne, utworzenie ścieżek dydaktycznych, parków kulturowych.

4.6.2. Kierunki ochrony płaskich stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków

Do trwałego zachowania przeznaczają się także obszar stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytku — osady z okresu wczesnego średniowiecza, położonej w miejscowości Osiek (wpisanej do rejestru zabytków pod nr 144/A, przeniesionej do nowej księgi rejestru pod nr C-182). Na obszarze w/w stanowiska archeologicznego wyklucza się wszelką działalność inwestycyjną i gospodarczą, zwłaszcza związaną z pracami ziemnymi (w tym rolną). Dopuszcza się jedynie prowadzenie niezbędnych prac porządkowych zabezpieczających, konserwujących, rewaloryzacyjnych oraz naukowo-badawczych przy zachowaniu przepisów odrębnych.

Ustala się następujące szczegółowe kierunki ochrony płaskich stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków:

- zakaz zabudowy, prowadzenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej na terenach stanowisk oraz w wytyczonych strefach ich ochrony;
- uporządkowanie i zabezpieczenie obszarów stanowisk i ich stref ochrony oraz ich właściwe utrzymanie;
- ograniczenie potencjalnych zagrożeń naturalnych;
- ograniczenie do niezbędnego minimum wykopaliskowych badań archeologicznych na korzyść badań nieinwazyjnych (badania georadarowe, magnetyczne, elektrooporowe, C14 itp.).

Dla wszystkich stanowisk archeologicznych przeznaczonych do trwałego zachowania sugerowanym docelowym przeznaczeniem terenu w procesie planowania przestrzennego jest utworzenie obszarów zieleni urządzonej, zwłaszcza niskiej. Rozrost systemu korzeniowego dużych drzew uszkadza bowiem nawarstwienia kulturowe oraz obiekty i ruchome zabytki archeologiczne. Dla obszaru stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków – osady z okresu wczesnego średniowiecza, położonej w miejscowości Osiek (wpisanej do rejestru zabytków pod nr 144/A, przeniesionej do nowej księgi rejestru pod nr C-182) dopuszcza się ustalenie funkcji rolnej, polegającej na utrzymaniu łąki.

4.6.3. Kierunki ochrony płaskich stanowisk archeologicznych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

W przypadku pozostałych stanowisk archeologicznych (nieposiadających formy terenowej i nieobjętych wpisem do rejestru zabytków) możliwe jest zainwestowanie lub zagospodarowanie ich terenów z zachowaniem warunków prowadzenia niezbędnych badań archeologicznych na zasadach określonych przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Prace ziemne powodują bowiem nieodwracalne zniszczenie nawarstwień kulturowych oraz zalegających w nich ruchomych zabytków archeologicznych. W celu ochrony przed nieodwracalną utratą dziedzictwa kulturowego, działania inwazyjne na obszarze stanowisk archeologicznych należy zatem poprzedzić badaniami ratowniczymi, w trakcie których warstwy kulturowe podlegają zadokumentowaniu, a zabytki ruchome — zabezpieczeniu i konserwacji.

Ustala się następujące szczegółowe kierunki ochrony stanowisk archeologicznych płaskich, ujętych w ewidencji zabytków:

- wszelkie prace naruszające strukturę gruntu wymagają przeprowadzenia niezbędnych badań archeologicznych na zasadach określonych przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków i opieki na zabytkami.

4.6.4. Strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych

Wyznacza się następujące strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych:

- strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków. Zasady ochrony ustala pkt 4.6.2. Ponadto obszary wpisane do rejestru zabytków chronione są przepisami odrębnymi Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- strefa pełnej ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego w ewidencji zabytków o własnej formie terenowej. Zasady ochrony ustala pkt 4.6.1. Obszary te nie podlegają odrębnej ochronie właściwej dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków;
- strefa ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych w ewidencji zabytków. Zasady ochrony określa pkt. 4.6.3. Strefa ta obejmuje również układy zabytkowych wsi Osiek i Kasparus.

Wykaz stanowisk archeologicznych przedstawiono w rozdziale 4.6 tekstu uwarunkowań *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiek*. Nie wyklucza się odkrycia w przyszłości kolejnych stanowisk archeologicznych, których ochronę należy uwzględnić na dalszym etapie procesu planowania przestrzennego (pomimo ich braku w studium) zwłaszcza, że obszar gminy Osiek nie został jak dotąd objęty systematycznymi badaniami rozpoznawczymi w ramach programu „Archeologiczne Zdjęcie Polski”. Także zasięgi obecnych stref ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych mogą w przyszłości ulec korekcie w świetle wyników nowszych badań archeologicznych.

4.7. Działania gminy na rzecz ochrony zasobów kulturowych

Przedstawione wyżej ustalenia, dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej gminy Osiek, umożliwią gminie sprawowanie właściwej polityki konserwatorskiej, poprzez takie działania jak:

- bezwzględne przestrzeganie ustaleń dla stref ochrony konserwatorskiej (oznaczonych na rysunku Studium);
- umożliwienie wyznaczenia nowych stref ochrony konserwatorskiej;

- tworzenie długofalowych projektów zagospodarowania obszarów o dużych wartościach kulturowych;
- harmonijne wkomponowanie w krajobraz obiektów nowych (zwłaszcza związanych ze strefą gospodarczą i użyteczności publicznych) znacznie odbiegających od modelu zabudowy tradycyjnej;
- czynne wspieranie przez gminę działań zmierzających do utrzymania lub przywrócenia jak najlepszego stanu terenom i obiektom o wysokiej wartości kulturowej lub zabytkowej wskazanym przez instytucje powołane do opieki na danym terenie;
- kontynuacja form zabudowy tradycyjnej w zabudowie współczesnej;
- tworzenie neutralnych pasów zieleni (filtrów) wokół zespołów o szczególnej wartości w oparciu o wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej;
- przeciwdziałanie samowoli budowlanej, a zwłaszcza dotyczącej prac przy obiektach zabytkowych;
- zharmonizowanie tzw. małej architektury z istniejącymi formami zabudowy oraz prawidłowe wkomponowanie poszczególnych obiektów w obszary o dużych walorach krajobrazowo – kulturowych.

Wskazania i ustalenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz zasady kształtowania zabudowy.

Gmina Osiek posiada dobrze zachowany tradycyjny, przedindustrialny krajobraz kulturowy reprezentujący typowe dla Kociewia cechy. Wsie utrzymały w większości swój historyczny układ przestrzenny, a przeważająca część budynków położonych na historycznych siedliskach pochodzi z końca XIX i początku XX wieku. Celem ochrony dziedzictwa kulturowego gminy jest utrwalanie układów przestrzennych wsi oraz dbałość o zachowanie oryginalnej substancji zabytkowej. Doskonałym narzędziem zapewniającym takie warunki ochrony jest plan miejscowy. Zespół ruralistyczny Osiek posiada obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Ponadto w celu zapewnienia właściwej ochrony historycznych zespołów zabudowy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego należy w pierwszej kolejności objąć miejscowości: Kasparus, Suchobrzeźnica, Wierzbiny, Łuby, Skórzemno, Głuche i Radogoszcz.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnić m.in. następujące wytyczne:

- a) nową zabudowę pod względem linii zabudowy, skali, gabarytów, usytuowania i formy dachu należy kształtować w nawiązaniu do historycznej i regionalnej zabudowy występującej w obrębie planu i w jego sąsiedztwie,
- b) sukcesywnie uzupełniać ciągi istniejącej zabudowy z ograniczeniem realizacji dużych zespołów zabudowy w otwartym krajobrazie pól i łąk do obszarów wyznaczonych w Studium, na których nastąpi zmiana przeznaczenia terenów, z zachowaniem zadrzewień i zakrzewień przydrożnych i śródpolnych,
- c) budynki o historycznych wartościach architektonicznych należy poddać rewaloryzacji, prowadząc w nich remonty kapitalne lub doraźne, z poszanowaniem historycznej formy architektonicznej, skali, wystroju elewacji, w tym stolarki okiennej i drzwiowej,
- d) zakaz stosowania prefabrykowanych ogrodzeń betonowych,
- e) w zakresie ochrony historycznej zieleni komponowanej wykluczać zmianę sposobu użytkowania terenu mogącą prowadzić do trwałego uszkodzenia drzew lub znaczącego pogorszenia warunków siedliskowych, dopuścić wyłącznie prace wykonywane na potrzeby ochrony,
- f) w zakresie proporcji i wielkości nowoprojektowanych obiektów uwzględnić parametry zabudowy wyznaczone dla poszczególnych stref funkcjonalnych biorąc pod uwagę wielkość i parametry historycznej zabudowy, a także sposób zagospodarowania przestrzeni,
- g) wszelkie działania w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej i w/w elementów chronionych należy prowadzić w oparciu o zapisy dla stref ujętych w niniejszym *Studium* oraz o przepisy odrębne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Ustalenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Osiek

W procesie ochrony zabytków należy także uwzględnić wytyczne określone w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami, na lata 2014-2018, który służyć ma poprawie stanu zachowania środowiska kulturowego oraz Gminnej Ewidencji Zabytków. Przy czym wobec ww. dokumentu zachodzi konieczność jego okresowej aktualizacji, także w zakresie zasobów Gminnej Ewidencji Zabytków, jako opracowania niezbędnego do sprawowania właściwej ochrony środowiska kulturowego gminy Osiek.

5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej powinny opierać się przede wszystkim na modernizacji istniejącej infrastruktury w zakresie:

- a) infrastruktury technicznej (dostawy energii, odprowadzanie ścieków w ramach zasięgu aglomeracji ściekowych),
- b) systemów transportowych, przy szczególnym uwzględnieniu transportu zbiorowego.

5.1. Komunikacja drogowa

Nadrzędny układ drogowy będzie stanowić droga wojewódzka nr 214 relacji Łeba – Warlubie. Sposób powiązań komunikacyjnych terenów przyległych z drogą wojewódzką nr 214 należy przewidzieć tak, aby zachowane zostały ograniczenia dostępności bezpośredniej wymagane odległościami pomiędzy sąsiednimi skrzyżowaniami. W tym celu wskazane jest ograniczenie liczby skrzyżowań i zjazdów, przewidywanie obsługi terenów poprzez istniejące i projektowane drogi niższych kategorii.

Podstawowy układ komunikacyjny stanowić będą drogi powiatowe oraz drogi gminne – wyszczególnione w części tekstowej dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium i oznaczone na rysunku niniejszego studium.

W studium wyznaczono ponadto klasy techniczne dróg przebiegających przez teren gminy Osiek, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r. Nr 43, poz. 430, z późn. zm.):

- 1) droga wojewódzka nr 214 – G – droga główna,
- 2) drogi powiatowe oraz drogi gminne – KDZ, KDL – drogi zbiorcze, drogi lokalne.

Z punktu widzenia prawidłowego funkcjonowania obszarów rozwojowych ważne jest zabezpieczenie obsługi komunikacyjnej tychże obszarów. W tym aspekcie proponuje się następujące ustalenia:

- dopuszcza się realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej związanych z obsługą techniczną drogi – odwodnienia, oświetlenia itp., na warunkach zarządcy drogi w porozumieniu z gestorami sieci;
- dopuszcza się lokalizację obiektów budowlanych i urządzeń technicznych

związanych z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu, a także urządzeń związanych z potrzebami zarządzania ruchem;

- parametry techniczne dróg wyznacza się na podstawie przepisów odrębnych;
- ostateczne rozstrzygnięcie klasy drogi powinno nastąpić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania;
- dopuszcza się realizację ciągów pieszo-rowerowych.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego z zakresu inwestycji dot. komunikacji drogowej wyróżniono:

1. Budowa, rozbudowa, przebudowa infrastruktury transportowej – drogi wojewódzkiej nr 214 Łeba - Lębork - Kościerzyna – Skórcz - Warlubie.
2. Kształtowania ponadregionalnych i regionalnych tras rowerowych, na które składają się:
 - nr 115: Przewóz (gm. Stężycza) - Kościerzyna - Kościerzyna (m.) - Stara Kiszewa - Czechowo (gm. Kaliska) - Lubichowo - Osiek - Recice (gm. Osiek) - woj. kujawsko-pomorskie,
 - nr 123: Starogard Gdański (m.) - Starogard Gdański - Bobowo - Skórcz - Skórcz (m.) - Osiek - Brzeźno (gm. Osiek) - woj. kujawsko-pomorskie,
 - nr 135: Wierzysko (gm. Kościerzyna) - Karsin - Czersk - Stara Kiszewa - Czarne (gm. Kaliska) - Osieczna - Osiek - Kopytkowo (gm. Smętowo Graniczne).

Szlaki turystyczne

Kształtowaniu zintegrowanej i kompleksowej sieci szlaków turystycznych powinno odbywać się poprzez:

- ✓ integrację obszarów przyrodniczo-krajobrazowych, kulturowych i wypoczynkowych;
- ✓ wyposażenie w infrastrukturę turystyczną (np. mariny, przystanie jachtowe, porty jachtowe, punkty odpoczynku) oraz zaplecze (np. bazę noclegową, miejsca parkingowe);
- ✓ ustalenie struktury hierarchicznej i łączącej się w sieć o zasięgu międzyregionalnym i międzynarodowym jeśli warunki naturalne na to pozwalają (szlaki rowerowe);
- ✓ zaspokojenie potrzeb różnych grup użytkowników niezależnie od stopnia ich sprawności fizycznej;
- ✓ ograniczenie negatywnego oddziaływanie niezorganizowanego i masowego ruchu turystycznego na zasoby i walory środowiska;

- ✓ wpisywanie się w ideę regionalnych i sieciowych produktów turystycznych.

5.2. Gospodarka wodno-ściekowa

5.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę pitną mieszkańców gminy Osiek zapewnia istniejąca stacja uzdatniania wody zlokalizowana we wsi Osiek oraz ujęcia wody sąsiedniej gminy Smętowo Graniczne obsługujące miejscowość Lisówko. Znaczna część mieszkańców gminy zaopatruje się w wodę poprzez korzystanie z indywidualnych ujęć (około 70% całkowitego zapotrzebowania).

W przyszłych latach należy dążyć do rozwoju sieci wodociągowej na terenie gminy. Planuje się budowę sieci wodnokanalizacyjnej dla miejscowości Wycinki oraz wodociągowej dla sołectwa Karszanek.

5.2.2. Odprowadzanie ścieków

W zakresie odprowadzania ścieków zakłada się budowę, rozbudowę i modernizację sieci kanalizacji ściekowej, na obszarze wyznaczonej aglomeracji Osiek (granice tego obszaru przyjęto Uchwałą Nr 559/XXVII/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Osiek i wyznaczeniu aglomeracji Osiek) tj. w miejscowościach Osiek i Wycinki. Miejscowości te spełniają warunki umożliwiające dofinansowanie budowy sieci kanalizacyjnej. Odprowadzanie ścieków na terenie pozostałych miejscowości gminy powinno odbywać się w oparciu o przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe.

W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków gmina powinna spełnić wskaźniki określone w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego tj. „w gminach wiejskich oraz w rolniczej przestrzeni produkcyjnej zlokalizowanej w granicach miast – 75% mieszkańców powinno mieć dostęp do zbiorczej kanalizacji zakończonej oczyszczalnią ścieków; dla pozostałych przypadków proponuje się stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków”. W kontekście przestrzegania zasad ochrony korytarzy ekologicznych, które ustalone zostały w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego należy ograniczyć stosowanie indywidualnych systemów zbierania i oczyszczania ścieków bytowych na obszarach aglomeracji ściekowej.

5.3. Elektroenergetyka

Zakłada się, że wraz z rozwojem nowoprojektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności gospodarczej, dla pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną niezbędna będzie modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci elektroenergetycznej. Ponadto w omawianym zakresie należy podjąć następujące działania:

- budowa linii średniego i niskiego napięcia;
- budowa nowych odcinków sieci rozdzielczej średniego i niskiego napięcia oraz stacji transformatorowych;
- realizacja stacji transformatorowych na terenach zainwestowanych, wynikająca ze zwiększonego obciążenia;
- poprawa stanu technicznego.

Planowane lokalizacje nowych linii elektroenergetycznych powinno nastąpić na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5.4. Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych

W terenach rolnych dopuszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 kW. Zaleca się stosowanie kolektorów słonecznych do pozyskania energii dla potrzeb uzyskania ciepłej wody i do ogrzewania pomieszczeń w gospodarstwach domowych. Rozwój technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii stwarza szanse dla społeczności lokalnej oraz lokalnych inwestorów na uzyskanie pewnej niezależności energetycznej, rozwoju lokalnego oraz proekologiczną modernizację i decentralizację sektora energetycznego gminy.

5.5. Gazownictwo i ciepłownictwo

5.5.1. Gazownictwo

Gmina Osiek nie jest aktualnie zgazyfikowana, a lokalne potrzeby mieszkańców zaspokajane są gazem płynnym LPG w butlach, dostarczonym przez okolicznych dostawców. W najbliższej perspektywie nie planuje się budowy gazociągu przebiegającego przez teren gminy.

5.5.2. Ciepłownictwo

W związku ze znacznym zróżnicowaniem rodzajów źródeł ciepła na terenie gminy (paliwo gazowe, paliwa stałe, paliwa ciekłe oraz prąd elektryczny) a także

brakiem centralnych systemów zaopatrzenia w ciepło, należy podejmować działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii. Działania te należy realizować poprzez:

- ocieplanie i termomodernizację istniejących budynków,
- instalowanie w istniejących budynkach wyposażenia regulującego zużycie energii (zakładanie liczników ciepła),
- stosowanie automatyki pogodowej, mającej na celu dostosowanie ilości ciepła dostarczanego do instalacji wewnętrznej centralnego ogrzewania do aktualnych warunków atmosferycznych.

5.6. Telekomunikacja

W zakresie telekomunikacji przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie.

W zakresie telekomunikacji zakłada się pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych – budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu np. za pomocą sieci Hotspotów.

Szczegółowe zasady lokalizacji obiektów infrastruktury sieciowej na terenach planowanej zabudowy zostanie określona w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Rozwój obszarów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności gospodarczej oraz przewidywany wzrost poziomu życia mieszkańców tworzą także dynamiczny rynek konsumentów usług dla systemów telefonii cyfrowej komórkowej. Lokalizacja, wiążących się z systemami telefonii komórkowej, systemów typowych bazowych stacji przekaźnikowych (BTS) będzie określona w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na wniosek zainteresowanych operatorów. Na terenie gminy Osie, zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego planowana jest budowa 90-m Radioteleskopu Hevelius

zgodnie z listą priorytetów Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej, opracowanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Dla funkcjonowania tego urządzenia niezbędne jest ustanowienie w planach zagospodarowania przestrzennego strefy ochronnej o ograniczonej funkcji gospodarczej o promieniu ok. 7 km wokół miejscowości Dębowiec (gm. Osie) oraz strefy wolnej od nadajników radiowych o promieniu 10 km wokół tej miejscowości. **Strefa ta obejmie m.in. tereny w Gminie Osiek w województwie pomorskim.** KPZK 2030 inicjuje w tym zakresie działania zmierzające do realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym w dziedzinie badań naukowych. Zadanie to będzie wiązało się z zagospodarowaniem obszaru wykraczającym w ramach inwestycji celu publicznego poza granice gminy Osie i obejmie część województwa kujawsko-pomorskiego i pomorskiego. Mając na względzie potrzebę sformułowania uwarunkowań realizacji przedmiotowego zamierzenia, przewiduje się w przyszłych latach konieczność dostosowania studium gminy Osiek do ww. uwarunkowań. Przewiduje się ustanowienie stref ochronnych i wprowadzenie związanych z nimi ograniczeń w użytkowaniu terenu. Sposób wprowadzenia ograniczeń i ich rodzaj wynikać będą ze szczegółowych opracowań wielobranżowych.

5.7. Gospodarka odpadami

Głównym celem nadrzędnym polityki w zakresie gospodarowania odpadami, określonym w Planie Gospodarki Odpadami dla województwa pomorskiego jest: *„dojście do systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami, a w szczególności zasada postępowania z odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, czyli po pierwsze zapobieganie powstaniu odpadów, a następnie kolejno przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku (czyli wykorzystanie odpadów), unieszkodliwianie, przy czym najmniej pożądanym sposobem zagospodarowania jest składowanie”.*

Priorytetowe działania w zakresie gospodarki odpadami powinny obejmować systematyczne zwiększanie poziomu odzysku i recyklingu odpadów.

Od 2012 r. gmina Osiek osiągnęła następujące poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania:

Tabela 5. Poziom recyklingu na terenie gminy Osiek.

Lp.	Osiągnięte wyniki	Wymogi Ministerstwa Środowiska			
		Osiągnięty poziom			
		2012	2013	2014	2015
1.	OSIĄGNIĘTY POZIOM OGRANICZENIA MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI KIEROWANYCH DO SKŁADOWANIA	<75% 54,7%	<50% 28,3%	<50% 25,8%	<50%
2.	OSIĄGNIĘTY POZIOM RECYKLINGU, PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA NASTĘPUJĄCYCH FRAKCJI ODPADÓW KOMUNALNYCH: PAPIERU, METALI, TWORZYW SZTUCZNYCH I SZKŁA	>10% 11,6%	>12% 12,7%	>14% 26,2%	>16%
3.	OSIĄGNIĘTY POZIOM RECYKLINGU, PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA I ODZYSKU INNYCH NIŻ NIEBEZPIECZNE ODPADÓW BUDOWLANYCH I ROZBIÓRKOWYCH	30% 0%	36% 96,7%	38% 100%	40%

Źródło: Dane pozyskane ze strony internetowej Urzędu Gminy.

Plan Gospodarki Odpadami dla województwa pomorskiego zakłada osiągnięcie w terminie do 31 grudnia 2020 r. poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego wykorzystania następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło – w wysokości minimum 50 % wagowo.

6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym na terenie gminy Osiek zaliczono:

- budowa przyłączy wodociągowych na terenie wsi Osiek;
- modernizację dróg i ulic, budowę chodników;
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie wsi Osiek i Wycinki;
- remont i modernizację, termomodernizację budynków użyteczności publicznej;
- modernizację oświetlenia ulicznego.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego nie występują inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym, które swoim zasięgiem obejmują Gminę Osiek.

8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

8.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Obecnie na terenie gminy Osiek nie występują obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości

Na terenie gminy Osiek nie określono obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. Uzależnione to jest od szczegółowego określenia przeznaczenia terenu oraz powierzchni i kształtu działki inwestycyjnej. Propozycje scaleń i podziałów poprzez wyznaczenie granic działek odbywać się będzie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i odpowiednich decyzjach administracyjnych. Ponadto na terenach oraz przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków na podział działek lub ich scalenie należy uzyskać pozwolenie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w formie decyzji administracyjnej.

8.3. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

Na terenie gminy Osiek nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

8.4. Obszary przestrzeni publicznej

Obszarami przestrzeni publicznej, zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, są obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne. Ze względu na swój charakter i rolę w strukturze gminy powinny być wyeksponowane.

Przestrzeniami o charakterze publicznym są centra poszczególnych miejscowości gminy. Przestrzenie te należy wyeksponować i sprawić by stały się miejscami o ciekawych walorach architektonicznych. Do najważniejszych z nich można zaliczyć centrum wsi Osiek oraz Kasparus. Obszary te powinny odznaczać się wysoką jakością stosowanych elementów architektoniczno-budowlanych w połączeniu z elementami małej architektury.

Na terenach o cechach przestrzeni publicznej zaleca się:

- kształtowanie racjonalnych i bezpiecznych form zamieszkiwania, ochronę i kształtowanie harmonijnych krajobrazów, ochronę wartości historycznych i kulturowych,
- odnawianie lub budowę placów, chodników, oświetlenia ulicznego,
- podporządkowanie zagospodarowania szczególnym cechom tych miejsc,
- segregację ruchu poprzez czytelność założenia.

9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

W oparciu o priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego gminy sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może wymagać obszar wsi Kasparus. Zespół ruralistyczny wsi Kasparus włączony do Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Osiek, ze względu na swe nieprzeciętne walory zabytkowe zasługuje na objęcie go bardziej zaawansowaną formą ochrony. Układ przestrzenny wsi nie uległ żadnym istotnym przekształceniom, nie ma też nowej zabudowy z wyjątkiem nowej remizy i kilku innych obiektów, położonych na uboczu. Formą ochrony, która może się sprawdzić w przypadku Kasparusa, jest park kulturowy. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przewidziała możliwość tworzenia parków kulturowych,

i określiła obowiązek sporządzania dla nich planów ochrony oraz sporządzania dla obszaru parku kulturowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na aktualnym etapie prac planistycznych nie określa się jednak ściśle obszarów, które przesądzałyby o zamiarze sporządzenia stosownych planów miejscowych. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzane będą wedle rozwoju i potrzeb społeczności lokalnej.

10. KIERUNKI ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESRTRZENI PRODUKCYJNEJ

Rozwój rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zasady jej funkcjonowania powinny wyrażać się m.in. poprzez:

- stymulowanie rozwoju wszystkich form przedsiębiorczości, a w szczególności branż o strategicznym dla rozwoju gminy znaczeniu np. przetwórstwa-rolnego; w tym rolno-spożywczego i owocowo-warzywnego;
- ochronę obszarów o najlepszych warunkach fizjograficznych dla rolnictwa przed przeznaczeniem na cele nierolnicze;
- wyłączenie z produkcji rolnej gruntów najniższych klas bonitacyjnych celem przeznaczenia ich do zalesienia lub zagospodarowania rekreacyjnego;
- wprowadzanie kierunków produkcji optymalnych w istniejących warunkach lokalnych i najbardziej efektywnych;
- aktywizację rolników na rzecz tworzenia grup marketingowych, producenckich i rozwoju nowoczesnej spółdzielczości;
- rozwijanie agroturystyki jako szansy zaktywizowania gospodarki rolnej na obszarach atrakcyjnie położonych;
- propagowanie form, metod i zasad prowadzenia nowoczesnej gospodarki rolnej, w tym gospodarki ekologicznej poprzez działalność ukierunkowaną na fachowe doradztwo, organizowanie szkoleń;
- zwiększanie konkurencyjności lokalnych produktów rolnych;
- propagowanie rolnictwa wielofunkcyjnego, wielozadaniowego o alternatywnych funkcjach w stosunku do tradycyjnego poprzez wzrost udziału usług i drobnej wytwórczości;
- stymulowanie rozwoju infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim kształtowanie właściwej gospodarki wodno-ściekowej (pozyskiwanie funduszy Unii Europejskiej na realizację zadań infrastrukturalnych);
- ograniczenie i przeciwdziałanie degradacji i zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego wynikającego z prowadzenia działalności rolniczej;

- stwarzanie warunków do podnoszenie poziomu kwalifikacji i wykształcenia ludności rolniczej.

Rozwój leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz zasady jej funkcjonowania powinny wyrażać się m.in. poprzez:

- zalesienie gruntów o słabej przydatności dla rolnictwa;
- zakładanie, uzupełnianie i właściwa pielęgnacja zadrzewień przydrożnych;
- ograniczenie zrębów zupełnych;
- poprawę stanu sanitarnego lasów;
- dążenie do tworzenia zwartych kompleksów leśnych poprzez właściwe kształtowanie granicy polno-leśnej;
- maksymalne ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

11. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenie gminy Osiek występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Wdy, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (wynosi raz na 10 lat – 10%), średnie (wynosi raz na 100 lat – 1%) oraz niskie (raz na 500 lat).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy określone w art. 88l ust. 1 ustawy Prawo Wodne, tj. wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie.

a także zakazy wynikające z art. 40 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo Wodne tj.:

- lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

W celu zapewnienia prawidłowej ochrony przeciwpowodziowej należy:

- dokonywać oceny stanu technicznego obiektów ochrony przed powodzią i powstrzymanie ich degradacji oraz modernizacja w zakresie funkcjonalności w ochronie przed powodzią i stanu technicznego;
- systematycznie aktualizować dane o zasięgu i wielkości zalewów powodziowych oraz danych o poziomie zagrożenia i ryzyka powodziowego;
- wspomagać zarządzanie użytkowaniem i zabudową terenu dla ograniczenia wzrostu zagrożenia powodziowego w przyszłości;
- wpływać na wzrost świadomości społecznej;
- wspomaganie budowy systemu ostrzeżeń krótkoterminowych.

12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na obszarze gminy Osiek nie stwierdzono udokumentowanych złóż kopalin. W granicach gminy nie wytypowano też obszarów prognostycznych występowania kopalin.

13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. Z 2015 R. POZ. 2120)

Na terenie gminy Osiek nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271).

14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

14.1. Obszary zabudowane wymagające przekształceń i rehabilitacji

Wobec oczekiwań poprawy warunków życia mieszkańców gminy przekształceń wymaga znaczna ilość obiektów i założeń przestrzennych. Podstawowym zadaniem jest sanacja techniczna obiektów istniejących, głównie mieszkalnych. Wraz z poprawą warunków techniczno-użytkowych winna następować poprawa warunków estetycznych przez powrót do tradycyjnej zabudowy wiejskiej. Obszary zwartej zabudowy wiejskiej wymagają przekształceń i rehabilitacji (rozumianej ogólnie jako działania mające na celu przywrócenie pierwotnych lub nadanie nowych cech zdegradowanej przestrzeni i zabudowie zarówno historycznej jak i współczesnej).

14.2. Obszary niezabudowane wymagające rekultywacji

Na obszarze gminy nie wskazuje się obszarów wymagających rekultywacji.

15. OBSZARY ZDEGRADOWANE

W niniejszym studium nie wyznaczono obszarów zdegradowanych wyznaczonych na podstawie przepisów prawa.

16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Przez teren gminy Osiek nie przebiegają granice terenów zamkniętych.

17. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Na terenie gminy Osiek nie występują obszary problemowe, które według ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są obszarami szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych.